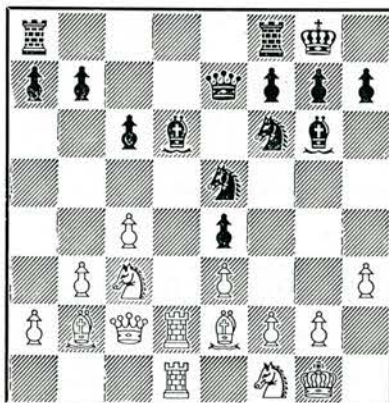

Tidskrift för

SCHACK

6

Ärgång 78 • Augusti • 1972

Hur genomför svart angreppet?

Evans berättar
mer om Fischer

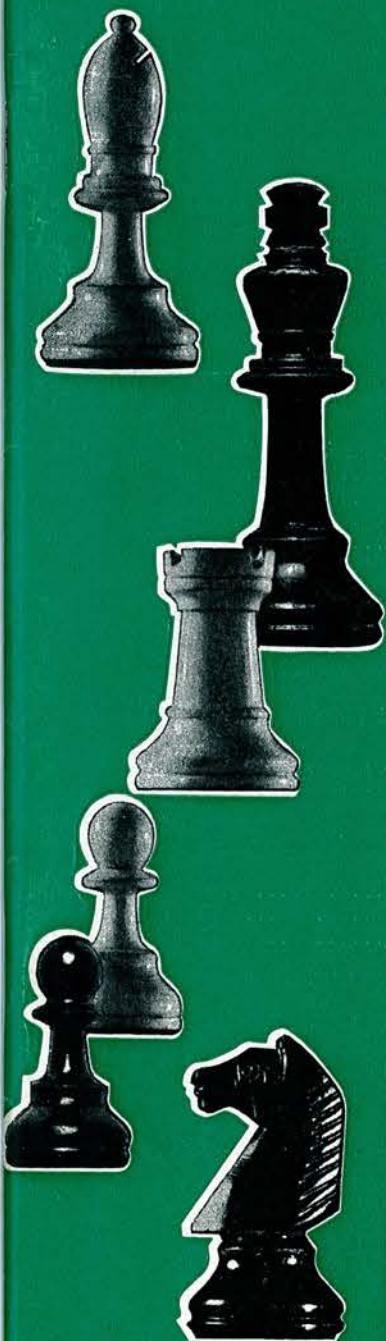
★

VM i Reykjavik

★

Allt om SM

★

Tidskriftskommitté:

Ansvarig utgivare Fil. dr. Eric Uhlin, tel. 0303 - 102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031 - 14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031 - 53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa kr. 28:—, utom Europa \$ 6:50

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Inbjudningar	165—66	Finlandsmästerskapet	181
Utlandet	166	Porträtt av Bobby Fischer	182
Ungdomsschack	168	Partier	183
Roland Ekström juniormästare	168	Portisch vann i Las Palmas	191
Kongressen	172	Frågespalten	191
Debutanternas SM	173	Distriktsnytt	191
Blandad kompost från SM	177	Problem	192
Järnvägsschack	178	Korr-schack	194
Intervjuer med Spasski	179	Studier	195
Århundradets match	180	Omslagsdiagrammet	196

ENGELSKA BÖCKER

Wade/O'Connel: The games of Robert J Fischer (över 700 partier!)	54:60
Cafferty: Spassky's 100 best games	35:00
Gligoric/Wade: The world chess championships	32:20
Botvinnik: Botvinnik's best games 1947—70	35:00
Kotov: Think like a grandmaster	29:40

SENASTE NYTT

Enevoldsen: Bobby Fischers vej till VM	21:00
Schlechter m.fl.: Coburg 1904	22:40
B Johansson: SM i Skellefteå 1972, sverigemästargruppens partier	10:00
Neustadt: Antagen damgambit III	8:00
Schackpjäser, Staunton m filt o bly, kungens höjd 102 mm	145:00
Schackpjäser, Staunton m filt o bly, kungens höjd 114 mm (!)	175:00
Schackpjäser i lyxutförande, redwood, rosenträ, (lämpligt f ovanst)	170:00
Schackbräde, vikbart, av svart läder, rutor 50x50	30:00
Magnetschackspel, 200x200, hopfällbart	21:00

PROTOKOLL

Föreningar! Se över lagret av schackprotokoll! Beställ med namntryck nu så kan vi leverera i tid före säsongstarten.	
1.000 st neutrala protokoll, vitt papper	31:00
3.000 st protokoll med namntryck	114:00
5.000 st dito med namntryck	160:00

Moms o. porto tillkommer — Snabba leveranser!

Besök vår utställning på Idrottsgatan 20

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016 20063 Malmö 22 — Postgiro 63-19 45-3 — Bankgiro 312—7958

Telefon 040/15 45 03, 45 26 10

INBJUDAN

Sveriges Schackförbund inbjuder härmed till deltagande i Allsvenska serien 1972—1973. Serien består av 2 Div I-grupper, 4 Div II-grupper och 8 Div III-grupper. Samtliga grupper består av 8 lag med 8 spelare i varje lag.

Följande speldagar är fastställda: Rond 1 den 22/10, rond 2 den 12/11, rond 3 den 3/12 1972, rond 4 den 21/1, rond 5 den 11/2, rond 6 den 4/3, rond 7 den 25/3 1973. Tid för finalmatch fastställs senare.

För lag i div I och II utgår en startavgift på 400 kr/lag, i div III 50 kr/lag. För div I och II utbetalas av Sveriges Schackförbund ett resebidrag av 50 öre per spelare och mil. För div II utgår inett bidrag, men för lag i denna div med mycket stora resekostnader kan efter anhållan ersättning i undantagsfall beviljas. På grund av reseförhållande o dyl måste dubbelmatcher i vissa fall anordnas.

Anmälan för deltagande i serien skall vara insänd till Sveriges Schackförbunds kansli senast den 15 september 1972. I anmälan skall anges vem som är den korresponderande rörande serien, hans fullständiga adress jämte telefonnummer och om postgiro finnes, numret på detta. Samtidigt insättes den stipulerade startavgiften på seriens postgirokonto 49 66 55-2 med adress 117 23 Stockholm. Förening äger rätt att anmäla mer än ett lag.

Laguppställningarna med spelarna råkade skall vara kansliet tillhanda senast den 10 oktober 1972.

Detaljerade bestämmelser för årets serie, kommer att utsändas direkt till de anmälda föreningarna.

All korrespondens rörande serien skall gå till Sveriges Schackförbunds kansli, Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm.

Undertecknad har av centralstyrelsen utsetts som överledare för allsvenska serien 1972—1973. Adress se kansliet. Tel. 08/68 48 40, tel. bost. 08/28 72 54. Centralstyrelsen har även utsett sin 2:e vice ordförande Sören Björnlert, Nya Timmerövägen 22 B, 590 10 Boxholm, tel. bost. 0142/516 69, att som kontaktman ingå i tävlingsledning för serien.

Stockholm den 18 juli 1972

Sture Hedberg

MIDALVASCHACKET

Medelpads SF och Sundsvalls Tidning inbjuder till Midälvaschacket 30 sept. — 1 okt. i Stadshussalongen, Sundsvall. Klassindelning och spelregler enligt Tusenmannan. Priser: 500, 300, 200 och 100 kr samt hederspris till segrarna i lördagens 10-mannagrupper. Söndagens final börjar kl 10 och på söndagen anordnas också en blixturnering.

Anmälan senast 20 sept. genom insättning av startavgiften 20 kr på postgiro 91529-8, Medelpads Schackförbund, c/o Thure Backe, Långgatan 34, 852 36 Sundsvall. Ange på talongen klassstillhörighet. Klass A = mästarclass, B = förstaklass, C = övriga. Även icke föreningsanslutna får delta.

Tidshandikapp: A 7 min. mot C 23 min., A 11 min. mot B 19 min., B 11 min. mot C 19 min. Personlig anmälan kl 12—12.30 den 31 sept. Upplys. ang. logi etc. genom Thure Backe, tel. 060/11 48 74.

VÄLLINGBY-VIKTORIAN

Vällingby SS inbjuder till den fjärde tävlingen om VÄLLINGBY-VIKTORIAN söndagen den 17 september 1972. 12 ronder modifierad Monrad. Spelarna skall infinna sig senast 9.30 för personlig anmälan. Speltid 10.00 till cirka 18.00.

Klassindelning: Klass A — Mästarclassspelare i Sveriges Schackförbund. Klass B — Förstaklassspelare i Sveriges Schackförbund. Klass C — Övriga. Tidshandikapp: Samma klass 10 — 10 min. En klasskillnad 13 — 7 min. Två klassers skillnad 15 — 5 min. Spellokal: Medborgarhuset Trappan, Vällingby Centrum. Priser: 1:a pris 700 kr, 2:a 400, 3:e 300, 4:e 200, 5:e 100, 6—10:e 50 kr.

Anmälan sker genom att insätta startavgiften 25 kr på Vällingby SS postgirokonto nr 55 49 07-6 med angivande av klassstillhörighet A, B eller C enligt ovan. Sista anmälningsdag onsdagen den 13 september. Ytterligare upplysningar genom Lave Bondesson, tel. 08/37 40 41 eller Östen Nordström, tel. 08/37 68 72.

INBJUDAN till Skolungdomens Riksmästerskap

Tävlingen spelas i Stockholm med start (personlig anmälan) kl. 17 fredagen den 22 september och avslutning söndagen den 24 omkr. kl. 17. Fyra åldersgrupper. Anmälan insändes senast den 15/9 till Sveriges Schackförbund, Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm. Ange adress, skola och födelseår samt om grupplogi (billigaste inkvartering) önskas. Startavgiften är 5 kronor och insättes samtidigt på postgiro 57 05 27-2, Sveriges Schackförbunds ungdomskommitté, Malmö. Tävlingslokal: Marmorhallarna vid Stureplan, ingång Grev Turegatan 3. Grupplogi och prisbilliga måltider på Schackhuset, Hornsgatan 82 B, om sov-säck och luftmadrass medtages.

APLADALSSPELEN

50-årsjubilerande Värnamo Schacksällskap inbjuder härmed till en öppen 11-ronders Monradturnering under tiden 7—8 oktober 1972.

Spellokal: Värnamo Stadshotell. Speltid: 20 min. per spelare. Priser: Kr 1500, 800, 500, 400, 300, 200 5 x 100. Extra priser: Klass 2-spelare kr 200. Juniorer kr 300, 200, 100, 2 x 50. Dessutom hederspriser.

Anmälan senast den 29 september till Erik Zingmark, Kolonigatan 13, 331 00 Värnamo. Tel. 0370/135 52 eller 0370/125 30, varvid upplysn. kan lämnas. Startavgiften kr 30 insättes på postgiro nr 26 04 24-7, Värnamo Schacksällskap, samtidigt med anmälan. Start lörd. den 7 okt. kl. 13. Värnamo Stadshotell (tel. 0370/115 30) erbjuder logi till weekendpriser.

Rockaden-Träffen

SK Rockaden anordnar 23—24 september en Monradturnering för fyramannalag med följande priser: kr 600, 400, 300, 200 och 100. Vidare pris till bäste poänglockare vid varje bord. Betänketid 30 min. per spelare och parti. Godtyckligt antal reserver. Spel på lördagen kl. 13—18 och på söndagen 11—16 i lokalen Högdalsgången 24, tunnelbanan linje 19, Stockholm.

Anmälan genom insättning av startavg. kr. 75 per lag på postgiro 55 32 55-1, SK Rockaden, senast den 19 september. Upplysningar per tel. 08/44 28 38 eller 08/48 79 85.

UTLANDET

POLUGAJEVSKI VANN I AMSTERDAM

Den ryske stormästaren Lev Polugajevski utgick som segrare i årets IBM-turnering — den 12:e i ordningen — som ägde rum i Amsterdam under tiden 29 maj — 17 juni med sexton spelare i startfältet. På andra plats kom Victor Kortjnoj, och endast de båda blev obesegrade i tävlingen. Klart distanserad fick östtysken Uhlmann nöja sig med tredje plats före ungraren Szabo. Den sistnämnde uppnådde 9 poäng, vilket var normen för stormästarresultat.

Polugajevski tog snabbt ledningen och behöll den turneringen ut. Däremot gick det länge trögt för Kortjnoj, som inledde med en lång rad av remier. Sedan Polugajevski besegrat Uhlmann, som såg ut att kuna hota, drog han ifrån och efter 10 ronder ledde han överlägset med 8½ poäng före Kortjnoj, Ljubojevic och Uhlmann, som alla hade 6½. Men Kortjnoj kom tillbaka mycket starkt på slutet och tog 4½ poäng på de fem sista ronderna, medan Polugajevski slog av på takten.

Polugajevski var med i Amsterdam också för två år sedan och då delade han segern med Spasski. Den här gången imponerade han ännu mer, och han vann bl.a. sju partier i följd! Uhlmann och Szabo spelade på toppen av sitt kunnande. Holändarna höll sig väl framme med goda placeringar för Langeweg, Donner, Ree och Timman. Negativa överraskningar var däremot de båda stormästarna Ivkov och Browne, som hamnade i det slagna fältet. Särskilt olycklig var Browne, som i ett parti förbisåg att han kunde sätta matt i draget!

Slutställning: Polugajevski 12 (av 15), Kortjnoj 11, Uhlmann 9½, Szabo 9, Langeweg och Ljubojevic 8½, Donner, Ree och Timman 8, Malich och Ivkov 7, Robatsch 6, Browne 5, Padevski 4½, Enklaar och Hartoch 4.

I mästargruppen delades segern mellan Hennings, Marovic och Sax med 7½ (av 10).

NONA GAPRINDASHVILI VANN VM FÖR DAMER

Nona Gaprindashvili vann matchen om damernas VM, som ägde rum i Riga under maj—juni. Det var tredje gången hon besegrade Alla Kushnir i match om titeln. Vid de tidigare tillfällena vann världsmästarinnan båda gångerna med 8½—4½. I dessa matcher gäller det för regenten att ta minst 8 poäng av 16 partier för att få sitta kvar på tronen. Den här gången blev sersiffrorna knappare — "bara" 8½—7½ — så det var ett fall framåt för Kushnir och hon kommer säkert igen.

I början av matchen spelade Alla Kushnir mycket nervöst och spolierade bra anlagda partier. I det andra partiet förbisåg hon i tidsnöd, att Nona hotade matt i draget. Gaprindashvili tog snabbt ledningen med 3—1 och efter 9 ronder hade hon ökat på till 6—3. Utgången tycktes då ganska given, men Alla Kushnir kom med en överraskande stark spurt och tog 3½ poäng på de följande fem ronderna och låg då bara under med en poäng. Men Nona kunde remisera i det 15:e partiet och med ställningen 8—7 hade hon försvarat

Världsmästarinnan

titeln. Man spelade sedan också det 16:e partiet och det blev remi.

Spelöppningsrepertoaren var något ensidig på båda sidor. Som svart försvarade sig Kushnir med Sicilianskt parti, medan Nona för det mesta valde Grünfelds försvar mot 1. d4, trots att hon flera gånger kom illa ut i den moderna variant som praktiserades. Men flera av partierna har stort spelöppningsteoretiskt intresse.

Keckemet (Ungern) Sexton spelare deltog i den traditionella minnesturneringen för Laszlo Toth. Slutställningen blev för de bäst placerade: Ribli (Ungern) och Suetin (USSR) 10½ (av 15), Radulov (Bulg.) 10, Csom (Ungern) 9½, Bilek och Toth (båda Ungern) 9, Dely (Ungern) 8½.

New York Byrne, Kavalek och Reshevsky delade segern i USA-mästerskapet, som denna gång gällde som zonturnering. De tre segrarna får nu spela ett dubbelrondigt särspel, gällande två platser i interzontturneringen.

Reshevsky startade bäst med 5½ poäng av 6 men förlorade sedan mot Kavalek, vilken som svart avböjde ett tidigt remianbud, och ett par ronder därefter förlorade den nu 62-årige veteranen också mot Byrne. Trots detta höll han jämna steg med Byrne och Kavalek, vilka båda blev obesegrade i turneringen. Det var 14 spelare i fältet och slutställningen blev för de främsta: Byrne, Kavalek och Reshevsky 9, Evans 8½, Benkö 8, De Fotis och Lombardy 7½.

Oberursel Västtyska mästerskapet gav följande resultat för de bäst placerade: H.-G. Kestler 10½, Kunstowicz 10, Süß 9½, Scheipl 9½, Gerusel 9½, Hermann 9½. Spelarna på 9½ poäng i nämnd ordning.

Reykjavik Det isländska mästerskapet gav följande resultat för de bästa: Sigurjonsson 7½ (av 9), Thorsteinsson 6½, Solmundarsson och Thorvaldsson 6.

Teheran Zonturneringen för Asien spelades i maj månad i Teheran. Kagan, Israel, segrade överlägset och erövrade därmed en plats i nästa interzonala turnering. Bäst placerade: Kagan 8, Hasan (Indien) och Ujtumen (Mongoliet) 5½.

Wien Clare-Benedict-Cupen, som spelades i Wien 20—24 maj, gav följande slutställning: 1) Västtyskland 14½, 2) Holland 13, 3) Spanien 10½, 4) England 10, 5) Schweiz 7, 6) Österrike 5.

ROLAND EKSTRÖM JUNIORMÄSTARE

Den nye juniormästaren

Ett sunt tips inför årets svenska juniormästerskap var Roland Ekström från Rockaden i Stockholm. Han fyllde 16 år den 22 maj i år men har ändå hunnit med att lukta åtskillig kruttrök, inte minst i hemmaklubben, där han klättrat raskt i klasserna och gjort sig känd som en pålitlig poängplockare i lagmatcher. En redan garvad spelare, alltså, och en värdig juniormästare 1972. Förra året tog han hem en grupp i JSM och även ur den synpunkten var hans seger i Skellefteå ingalunda oväntad.

Roland Ekström har en solid spelstil, han bygger sina ställningar med tålmod och omsorg. När han väl fått ett övertag, kan han också avsluta elegant och effektivt — det visade många partier i JSM. Med sådana förutsättningar har han stora utsikter att vandra lika långt som många av våra tidigare juniormästare.

Ekström var den ende som gick obesegrad genom både kvalificering och final. Femte gruppen vann han en poäng före ett helt koppel starka spelare, t.ex. Håkan Sternlund, Kiruna, och Ensio Norjavaara, Skövde.

En mycket respektabel insats med en odelad andraplats i finalen gjorde Mälardalens Curt Johansson, som numera spelar för Örebro SS. Han hade en chans att komma lika med Ekström i sista rondan — men bara om han vunnit; nu slutade partiet remi. Fjärde kvalificeringsgruppen hemförde Curt Johansson med sex segrar, en remi och en förlust. Gunnar Wrang, Farsta, var den som tillfogade honom nederlaget i femte rondan och då trodde man nog att gruppen var Wrangs. Med fyra oavgjorda slutade Wrang tvåa före Caspar Carleson, som förlorade mot ettan och tvåan men vann övriga partier.

Man har länge haft på känn att det skulle slå till för Olle Persson, Malmö AS, ett juniormästarämbne. Nu blev han ensam trea efter en smula darrig upptakt i finalen. Något liknande hände honom i kvalificeringen, där han förlorade de två första partierna i grupp två men sedan gjorde en fenomenal upphämtning, som förde honom förbi Lars Frykberg och Billy Bast, också de med gruppsegerchanser.

Ett namn på allas läppar under Skellefteå-SM var Per Bohlin. Den 16-åriga Arboga-junioren gjorde sensation genom att vinna samtliga partier i förgrupp sju. Han kom därmed tre hela poäng före tvåan Torsten Larsson, Gotland, och förvisade många andra kända juniorer till blygsamma placeringar. Finalen började lika lovande för Per Bohlin med två vinster — därmed hade han sammanlagt tio raka! Efter en kampremi mot Roland Ekström, råkade han emellertid in i en formsvacka och förlorade tre partier i följd.

Bohlin tog fjärdeplatsen på inbördes resultat före Lars Sanghed och Håkan Hansson, som också fick 3 poäng i finalen. Trots sina många remier i slutdrabbningen kan man tala om något av ett genombrott för Sass-junioren Sanghed, som genom sin gruppseger fick utdelning för målmedveten träning senaste tiden. I sjätte gruppen besegrade Sanghed redan i första rondan sin farligaste konkurrent Matti Svenn, Göteborg. Svenn startade sedan en vacker långspurt, som gav honom andraplatsen på samma slutpoäng som Sanghed. Tre blev inte oväntat Kiruna-grabben Björn Wend-sjö.

Västgöten Håkan Hansson stod för bravaden att vinna den hårda och jämna grupp åtta. Det hängde på gaffeln ända till sista rondan, då han mötte och besegrade Solnas 13-åriga löfte Christer Bergström, som då hade ensam ledning i gruppen. Under tiden seglade också Kent Andersson, Nynäshamn, upp och blev tvåa före Bergström. Förhandfavoriterna Söderholm och Schütz fick nöja sig med fjärde och femte plats.

I finalen fick Håkan Hansson en olycklig start men kom tillbaka i slutskedet.

Överraskande starkt och framgångsrikt spelade Nässjös Carl-Johan Ribbegren i första gruppen, som han vann före så idérika spelare som Björn Werner, Sass, och Björn Pettersson, Linköping — den senare f.ö. debutant i JSM. Unge Mats Sjöberg, Rockaden Stockholm, ledde ett slag ensam men föll sedan tillbaka och blev passerad också av Arbogas Tomas Lindblad. Ribbegren hade vissa chanser i finalen men spelade ojämnt och blev sju.

Åttonde man bland finalisterna hette Tommy Stjernfeldt, en talangfull spelare från Lönsboda. I kvalificeringen vann han mycket övertygande grupp tre, 1,5 poäng före Lars Karlsson, Vällingby, som man nog annars hade gissat på som gruppsegrare, och Sten Braesch-Anderssen, en ny och lovande produkt från Hallsbergs SS juniorkader.

Trots den nordliga spelplatsen samlade JSM 106 deltagare, fördelade på fem grupper om 14 och tre grupper om 12 spelare. Arrangörerna var generösa med fina priser — ofta nyttosaker! Ny mästare i landsförbundet blev Roland Ekström, övriga finalister flyttades till klass I.

Ing-Marie Lundquist bäst bland flickorna

Glädjande nog blev det ett flickmästerskap också i Skellefteå, även om gruppen kom att räkna bara sju unga amazoner. Tävligen gick utan någon som helst tvekan till Ing-Marie Lundquist från Sass i Stockholm, som vann alla sina partier.

Liksom juniormästaren Roland Ekström har den nya juniormästarinnan trots sina 15 vårar hunnit samla betydande erfarenheter under de sista åren. I Nässjö 1970 blev hon trea, i Eskilstuna förra året tvåa och nu alltså en verklig fullträff.

Ing-Marie gillar att spela på angrepp och det fick hon göra i flera partier. Marigast hade hon mot klubbkamraten Anne Ström, blivande tvåa, men det redde sig till sist. Trean Maria Sandström från Sunds-

vall kom på samma poäng som Anne men förlorade det inbördes mötet.

Lars Bäckström

Juniorklassen

Grupp 1: Carl Johan Ribbegren, Nässjö SK 6, Björn Werner, SASS och Björn Pettersson, Linköpings ASS 5½, Tomas Lindblad, Arboga SK och Mats Sjöberg, Rockaden, Stockholm 5.

Grupp 2: Olle Persson, MAS 6, Lars Frykberg, Sundsvalls SK och Billy Bast, Rockaden, Sthlm 5½, Christer Mähl, Kiruna SK och Roland Jönsson, Åstorps SS 5.

Grupp 3: Tommy Stjernfeldt, Lönsboda SK 7, Lars Karlsson, Vällingby SK och Sten Braech Anderssen, Hallsbergs SS 5½, Göran Heihilä, Kiruna SK 5, Ronney Fransson, Emmaboda SS och Christer Ljungblad, Alingsås SS 4½.

Grupp 4: Curt Johansson, Örebro SS 6½, Gunnar Wrang, Farsta SK och Casper Carleson, Schackkamraterna Danderyd 6, Ralph Brännström, Skellefteå SK 4½, Anders Hallgren, Alingsås SS 4.

Grupp 5: Roland Ekström, Rockaden, Sthlm 6, Håkan Sternlund, Kiruna SK, Ensio Norjavaara, Skövde SS, Rolf Bergström, Rockaden, Örnsköldsvik och Peter Lord, Åtvidabergs SK 5.

Grupp 6: Lars Sanghed, SASS 6½, Matti Svenn, SK Kamraterna Gbg 6½, Björn Wendsjö, Kiruna SK 5, Lenny Johansson, Schack 08, Leif Nättorp, Lidköpings SS och Hans Bragman, Farsta SK 4½.

Grupp 7: Per Bohlin, Arboga SK 8, Torsten Larsson, Burs SK 5, Rolf Martinsson, Lönsboda SK och Gert Magnusson, Säffle SK 4½, Per Brodén, SASS och Henryk Dolata, Åtvidabergs SK 4.

Grupp 8: Håkan Hansson, Uddebo SK 5½, Kent Andersson, Nynäshamns SK 5½, Christer Bergström, Solna SS, Hans Söderholm, Arboga SK och Ingemar Schütz, SK Allians, Skänninge 5.

JUNIORER FINAL

	1	2	3	4	5	6	7	8	poäng	plac.
1. Roland Ekström	—	½	½	½	1	1	1	1	5½	1
2. Curt Johansson	½	—	½	1	½	0	1	1	4½	2
3. Olle Persson	½	½	—	1	½	1	0	½	4	3
4. Per Bohlin	½	0	0	—	½	1	1	0	3	4—6
5. Lars Sanghed	0	½	½	½	—	½	½	½	3	4—6
6. Håkan Hansson	0	1	0	0	½	—	1	½	3	4—6
7. E. J. Ribbegren	0	0	1	0	½	0	—	1	2½	7—8
8. Tommy Stjernfeldt	0	0	½	1	½	½	0	—	2½	7—8

SKÖNA DAGAR PÅ MEDLEFORS

På Medlefors Folkhögskola i utkanten av SM-staden Skellefteå samlades under tiden 23—30 juni nitton svenska juniorer och fem från de nordiska grannländerna till sommarens träningsläger. De utländska gästerna hette Leif Kristensen, allmänt kallad "dansken", Kimmo Kantele, som fick skynda hem till en turnering i Finland, samt de tre norrmännen Stein Jensen, Arild Johansen och Jon Karlsen.

Vi blev sysselsatta med lika delar schacklig och fysisk träning. För det schackliga svarade "den ständige lägerjuniorer" K. G. Dahl med en föreläsningsserie om kungsangreppstyper, "lägerkommendanten" Lars Bäckström gav praktiska synpunkter på tävlingsspel och Robert Danielsson hade hand om en problemlösningstävling. Denna trio ledde dessutom bl.a. en analys av Bobby Fischers speltill. Uppskattade inslag blev besöken av Börje Jansson och Axel Ornstein, som visade egna partier.

De fysiska aktiviteterna leddes liksom förra året av Björn Johansson och omfattade allt möjligt: Fotboll, pingis, pilkastning, badminton, simning, morgongymnastik etc. Segrade på idrottsidan gjorde "turkarnas" lag före "slappisarna", "gamarna" och "offren".

Lägerblixten vanns överlägset av Lars Sanghed, Upplands Väsby, med 10,5 poäng av 11. Kimmo Kantele vann B-finalen med maximala 11 p. Arne Meurman, Säffle, tog hem problemlösningstävlingen.

En mycket populär anläggning på Medlefors var swimmingpoolen, där juniorer och instruktörer plaskade omkring flera gånger om dan. Sedan smakade det bra med skolans goda husmanskost. Vid lägers avslutning delades mössor och schackböcker ut till deltagarna och "kommendanten" själv belönades med en A-B-C-lära. Vi kommer att minnas Medlefors 1972 som ett soligt och knottigt läger.

Göran Rörvall

Vällingby SS arrangerade under tiden 30 maj — 20 juni en träningsturnering inför SM i Skellefteå. Främsta placeringar:

Klass M: 1) Axel Ornstein, Kristallens SK, 7 poäng (vinst i samtliga partier), 2) Dan Uddenfeldt, Vällingby SS, 5½, 3) Leho Laurine, Jakobsbergs SS, 4, 4) Åke Olsson, Wasa SK, 3½.

Klass I: 1) Peter Carlsten, Vällingby SS, 7 (alla vunna), 2) Elias Larsson, Vällingby SS, 4½, 3) Andres Lootsma, Kristallens SK, 4.

SCHACK I FÖRSKOLAN POPULÄRT I KUNGSÖR

Två sexåringar sitter vid ett schackbräde med pannan i djupa veck. De är absolut inga underbarn utan helt vanliga sexåringar som går i förskola i Kungsör, men de gillar att spela schack liksom huvudparten av kamraterna. En del har lärt sig ganska mycket om hur man gör en motståndare både schack och matt medan andra än så länge inte riktigt hunnit med att sätta sig in i spelets finesser.

I de tre förskolorna i Kungsör finns säkert barn som har förutsättningar att bli duktiga schackspelare och kanske en dag konkurrerar riktigt med vår nye stormästare Uffe Andersson från Arboga.

Det är väl inte precis från Arboga som schackspelet kommer ursprungligen men när det gäller förskolorna i Kungsör så är det erfarenheterna i Arboga som har inspirerat och det var en instruktör från Arboga som åkte över till Kungsör och lärde lekskolepersonalen spelet. Det visade sig att flera av sexåringarna redan kände till en del om schack och det har blivit spelet på modet vid förskolorna i Kungsör.

— Man blir faktiskt förvånad över hur duktiga många av barnen är, säger förskollärarinnan Mona Falck vid Rödluvan. — Det är många som helst av allt spelar schack när de behöver någon sysselsättning utöver vad som kan erbjudas t.ex. utomhus.

Samma sak säger hennes kollega i Bergtappan, Lena Axelsson.

Barnen själva tycker inte alls att det är så konstigt att de gillar att spela schack eftersom spelet är kul och kräver lite mer koncentration och tankeskärpa än de vanliga sysslorna i lekis.

I Arboga har man haft schackspel på prov i förskolorna och funnit att det slår fint. Nu verkar det som om den erfarenheten skulle vidimeras helt av resultatet vid förskolorna i Kungsör och barnen gillar att ha något såpass krävande att syssla med.

Ingvar Gustafsson
i Folket

Arosa 1972

Saverymuttu—Van den Berg: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. d4 e×d4 4. Lc4 Lc5 5. c3 d3 6. b4 Lb6 7. 0—0 Df6 8. e5 Df5 9. a4 a6 10. L×d3 Dh5 11. a5 L7 12. Ta4 Sce7 13. b5 Sg6 14. g4 Dh3 15. Te1 Sh4 16. S×h4 D×h4 17. b6 c×b6 18. g5 Dh3 19. e6 d×e6 20. Te3 Uppg.

Øgaard—Bassler: 1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 c5 4. d5 e×d5 5. c×d5 d6 6. Sf3 g6 7. g3 Lg7 8. Lg2 0—0 9. 0—0 Sa6 10. Sd2 Sc7 11. Sc4 b5 12. S×d6 D×d6 13. Lf4 Db6 14. d6 Td8 15. d×c7

15. — T×d1 16. Tf×d1 Lb7 17. L×b7 D×b7 18. Td8† Se8 19. Tad1 Ld4 20. Tb8 Dc6 21. Sd5 Kg7 22. Se7 De4 23. c8D T×b8 24. D×b8 D×e7 25. D×b5 Sf6 26. e3 Le5 27. L×e5 D×e5 28. Db3 Df5 29. Db8 Dh3 30. De5 D×h2† 31. K×h2 Uppg.

Norwich 1972

Nr 59 RETI

Stefan Ivarsson J. D. M. Nunn

1. g3 d5 2. Lg2 c5 3. c4 e6 4. Sf3 Sf6 5. b3 Sc6 6. Lb2 Le7 7. 0—0 0—0 8. d3 Dc7 9. S1d2 d4 10. e3 e5 11. e×d4 c×d4

Det är möjligt att det är bättre att slå med e-bonden. Vits svartfältlöpare får nu större möjligheter.

12. a3 a5 13. De2

Alternativet är 13. Dc2. I sådant fall vore det dock svårare att genomföra det karaktäristiska bondeoffret b4.

13. — Lf5?

Bättre är 13. — Te8 eller Ld6.

14. Tfe1 Ld6

14. — Sd7 (med idén Sc5) besvaras med 15. S×d4 t.ex. 15. — e×d4 16. L×c6 D×c6 17. D×e7 L×d3 18. L×d4 med fördel för vit. Även 15. — S×d4 16. L×d4 e×d4 17. D×e7 L×d3 ger vit det bättre spelet.

15. Sg5(!) Lg4 16. Df1 Db6 17. Tab1 Tae8 18. Sge4 S×e4 19. S×e4 Lb8

Efter 19. — Le7 får vit möjlighet att genomföra f4, vilket Nunn ansåg vara värre för svart än textfortsättningen. Enligt min åsikt vore dock detta det mindre onda.

20. b4 Dd8

Om 20. — a×b4 21. a×b4 D×b4 så 22. L×d4 Da5! 23. Lc5 f5 24. Tb5! följt av 25. Sg5.

21. Sc5 De7 22. S×b7 D×b7 23. b5 Ld7 24. L×d4!

Om 24. b×c6 L×c6 25. L×d4?? så 25. — L×g2. Inte heller 25. L×c6 D×c6 Dg2 D×g2! 27. K×g2 Ld6 ger något.

24. — Dc8

Efter 24. — e×d4 25. b×c6 Dc8 26. c×d7 står vit på vinst.

25. b×c6 L×c6 26. Lc3(?)

Bättre 26. Lb6. Däremot inte 26. Lc5? L×g2.

26. — L×g2 27. D×g2 Dc5(!) 28. Tb5 D×a3 29. L×a5 D×d3 30. Lb4 D×c4 31. Df1 Dc6?

Efter dambyte vore det tvivelaktigt om vit kunnat vinna. Vit inriktar sig nu på att trycka på bonden f7, vilket hade varit betydligt svårare utan damerna på brädet.

32. L×f8 T×f8 33. Tc1 Dd7 34. Tcb1 Lc7 35. Dc4 Ld6 36. Td1 De7 37. Dd5 Lb8 38. Tb7 Df6 39. Tdb1 Dd6 40. Db5 Lc7 41. Tc1 Ld8(!) 42. Td7 De6 43. Ta1 Lf6 44. Ta6 Dg4 45. Dd5 Dd4

Om svart försvarar sig med 45. — Dg6 med idén att övergardera f7, så följer 46. Ta8 med det opererbara hotet T×f8 jämte Da8†, t.ex. 46. — Db1† 47. Kg2 48. D×f7† o.s.v.

46. Dc6 Db4 47. Taa7 h6 48. Dd5 Dd4 49. Db3 De4 50. T×f7 De1† 51. Kg2 De4† 52. Kgl

Liten tidnsödsupprepning!

52. — De1† 53. Kg2 De4† 54. Kh3 T×f7

Eller 54. — Df5† 55. g4.

55. D×f7† Kh8 56. Df8† Uppg.

Ty 56. — Kh7 57. D×f6.

Anm. för TjS av Stefan Ivarsson

KONGRESSEN

1972 års kongress gav landsförbundet nya, helt omarbetade stadgar och fastställda tävlingsbestämmelser i vilka alla tidigare beslutade tillägg inarbetats men som inte medförde några mera betydande ändringar i sak.

Kongressen, som hölls i Skellefteå kommunfullmäktiges sessionssal, hälsades välkommen av kommunfullmäktiges ordförande, yrkesvalsläraren Allan Boström, som bl.a. berättade att "årets stad" är stor som Blekinge, har en årlig guldproduktion på 3.000 kg och är överindustrialiserad, vilket medför sysselsättningsvårigheter för kvinnorna. Förbundsordföranden, överdirektör Birger Öhman, tackade på landsförbundets vägnar, öppnade kongressen och anmälde, att centralstyrelsen beslutat utdela Collijnplaketten i guld till internationelle stormästaren Ulf Andersson och avgående förbundsrevisor Rolf Pålsjö.

Som särskild kongressordförande fungerade Allan Boström.

Kongressen beslöt oförändrade avgifter i enlighet med cs förslag. Det tjugonde rikslotteriet, som nu är under försäljning, blir troligen landsförbundets sista, ty kongressen beslöt att någon ansökan om lotteri 1972/73 inte skulle ingivas. En överläggning om spelarlicenser föranledde inte något beslut men frågan återkommer sannolikt, då cs ekonomitutredning blir klar.

Kongressen beslöt rekommendera distriktsförbunden att så snart som möjligt införa LASKs rankingsystem.

Centralstyrelsen fick ansvarsfrihet för förvaltningen 1971/72.

Nästa års kongress och SM anordnas i Bollnäs och 1974 står Lund som värd.

Allsvensk serie spelas 1972/73 under samma former som 1971/72.

De stora och tidsödande frågorna var

som nämnts förslagen om stadgar och tävlingsbestämmelser. I stort sett följde kongressen cs förslag men bl.a. skåneförbunden hade nedlagt ett intensivt granskningsarbete som medförde förbättringar på vissa punkter. Bl.a. infördes ett officiellt SM för flickor.

I pausen bjöd Skellefteå kommun ombuden m.fl. på lunch i Stadshotellet.

VALEN

Ordförande: Birger Öhman, omvald.

Andre vice ordförande: Sören Björnlert, omvald.

Ledamöter: Sture Hedberg och Wille Lindström, omvalda samt Sthig Jonasson, nyvald efter Olov Carlberg, som av hälsoskäl avböjt omval.

Suppleanter: Bernhard Karlsson, omvald och Ingvar Karlsson, nyvald.

(I centralstyrelsen kvarstår de år 1971 för två år valda ledamöterna: förste vice ordföranden Rolf Littorin samt Ernst Åhman, Thorsten Östlund, Tore Johansson, Sven Klerstam och Rune Emanuelsson).

Revisorer: Sven Håkan Leffler och Anders Svensson med Sven Lekman och Nils Lindwall som suppleanter.

Representanter i Nordiska schackförbundet: Birger Öhman och Ernst Åhman.

Delegerad i FIDE: Birger Öhman med Rolf Littorin som suppleant.

Delegat i ICCF: Erik Larsson.

Ungdomskommitté: Sixten Eriksson (ordf.), Birger Elm, Tore Johansson och Harald Norell.

Valberedning: Börje Jansson (samman kallande) och Thord Utterman. Cs har till ledamot utsett Sten Hjalmarsson.

E.Å.

SM 1972	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	poäng	pris
1. Axel Ornstein	—	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1	1	1	1	11	1
2. Dan Uddenfeldt	1/2	—	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1	1	1/2	10	2—3
3. Börje Jansson	0	1/2	—	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	10	2—3
4. L. Liljedahl	1/2	1	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	9 1/2	4
5. Rolf Lekander	1	1/2	0	1/2	—	1	0	1	1/2	1	0	1	1/2	1/2	1/2	1	9	5
6. Åke Olsson	1/2	1/2	1/2	1/2	0	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	0	1/2	1	8 1/2	6—7
7. M. Wahlbom	1/2	1/2	0	1/2	1	1/2	—	1/2	1	1	1/2	1/2	0	0	1	1	8 1/2	6—7
8. Hans Ek	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	1	1	7 1/2	8
9. Anton Fridh	0	0	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	—	1	1	1/2	1	1	1/2	0	7	9
10. Göran Broström	0	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	0	—	1	1/2	1	1	0	1	6 1/2	10—11
11. Felix Nordström	1/2	0	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	0	0	—	1	1/2	0	1/2	1	6 1/2	10—11
12. Ove Kinnmark	0	1/2	0	1/2	0	0	1/2	1	1/2	1/2	0	—	1	1	1/2	0	6	12
13. Göran Sperber	0	0	0	1/2	1/2	0	1	0	0	0	1/2	0	—	1	1	1	5 1/2	13
14. Dan Hansson	0	0	0	0	1/2	1	1	1/2	0	0	1	0	0	—	1	0	5	14—15
15. Jaan Esilon	0	0	1/2	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1	1/2	1/2	0	0	—	1	5	14—15
16. Håkan Åkvist	1/2	1/2	0	1/2	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	—	4 1/2	16

Debutanternas SM

1972 års SM-grupp går till historien som den hittills genom tiderna yngsta. Hittills borde förresten stå inom citationstecken; jag tror inte att något liknande kommer att inträffa igen. Två tredjedelar av deltagarna under 30 år, en enda över 50. Gnomsnittsåldern ca 25. Sex debutanter, alla mycket unga. Yngst vann! Två debutanter i topp, en på femte plats och en på delad sjätte/sjunde. Det verkar oslagbart.

Inledningsronden blev så tillvida märklig att den inte gav ett enda remiresultat. Andra rondan blev betydelsefull genom Ornsteins vinst mot tvåfaldige sverigemästaren. Börje Jansson försvarade sig jugoslaviskt, kom väl att stå aningen sämre men kunde avveckla till ett remibetonat slutspel. Efter en del manövrerande kom emellertid Ornstein i fördel i ett tornslutspel och vann efter 73 drag. Han fortsatte i de följande ronderna med lika många poäng före Lekander, som hade 3 1/2. Femte rondens möte mellan dessa bägge toppdebutanter kunde därför bli viktigt för tävlingens fortsatta förlopp. Lekander hade vit och Ornstein valde Grünfeld. Det blev en väldig slagväxling med ömsesidiga angrepp, offer och motoffer. När krutröken hade skingrats stod Lekander genom ett par fribönder på klar vinst.

Axel Ornstein

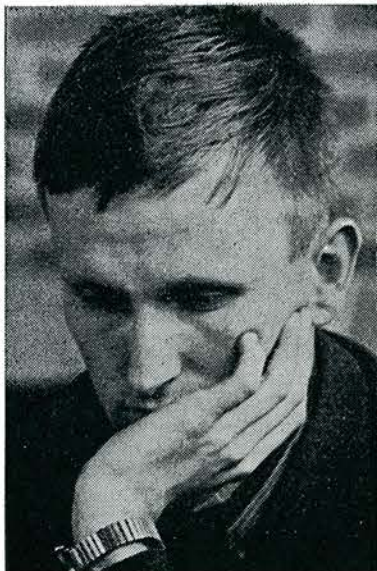
Efter femte ronder ledde Lekander på 4 1/2 poäng, Ornstein hade 4, Liljedahl och Åke Olsson 3 1/2, Fridh, Uddenfeldt och Ek 3.

Men redan i nästa rond sprang Lekander på pumpen mot Felix Nordström, som till dess inte fått ihop mer än en 1/2 poäng. Ornstein och Åke Olsson tog var sin halvpoäng. Fridh, Uddenfeldt, Börje Jansson, Wahlbom och Kinnmark vann. Poängställningen hade förändrats en del: Ornstein och Lekander 4 1/2, Liljedahl, Åke Olsson, Fridh och Uddenfeldt 4, Börje Jansson, Wahlbom, Kinnmark och Ek 3 1/2.

Sjunde rondan blev en remirond. Bland de i tätstriden inblandade förlorade dock Åke Olsson en viktig helpoäng mot Dan Hansson. I åttonde rondan förlorade Lekander och Ek medan Ornstein och Kinnmark tog full poäng. Nionde rondan bjöd åter på många remipartier men Ornstein vann och tog ledningen med en hel poäng före obesegrade Liljedahl, som med tre vinster och sex remier seglat upp till andra platsen. Ytterligare en halva efter låg Börje Jansson (skulle han göra sin vanliga långspurt?), Wahlbom, Kinnmark, Lekander och Uddenfeldt. Av dessa gick det helt illa för Kinnmark, som i de återstående sex ronderna endast tog en 1/2 poäng. Uddenfeldt och Börje Jansson lyckades bäst med tre vinster och tre remier, men Ornsteins två vinster och fyra remier räckte för att trygga slutsegern, eftersom Liljedahl och Lekander bägge fick nöja sig med 3 1/2 poäng i de sex slutronderna.

Axel Ornstein är 20 år och ett stort löfte. Han spelar innehållsrikt men inte riskfritt och visst gick det att finna ställningar, där motståndarna kunde ha spelat bättre. Men viktigt är att Ornstein hela tiden spelar, åter och åter ställer han motståndaren inför svåra problem. Problem får han på så sätt också själv. Det är betecknande, att han till och med tolfte rondan inte hade spelat mer än tre remipartier. I slutronderna gällde det endast att trygga mästerskapet. Han visade sig kunna också det.

Börje Jansson spelade liksom tidigare sunt och kraftigt. Han förlorade bara mot Ornstein. Men frågan är om motståndarna inte

Börje Jansson

börjar komma underfund med hans jugoslaviska specialitet. Dan Uddenfeldt blir liksom Ornstein en tillgång för det svenska landslaget. Han är uppfinningsrik och utställig (ett enda förlustparti). Fyra blev Lennart Liljedahl, ensam obsegrad och tävlingens remikung med 4 vinster och 11 remipartier. Hans styrka är fastheten i spelet, hans svaghet den begränsade spelöppningsrepertoaren. Femman Lekander är en glad krigare med håg för äventyr. Pass upp om han får ett angrepp! Magnus Wahlbom skulle nog klara sig bra internationellt med sin fina positionsuppfattning parad med skärpa och vilja. Missen mot Ornstein var otypisk för hans spel.

I övrigt kan sägas, att Ake Olsson gjorde ett något sämre resultat än väntat, att Ek och Fridh med mittplaceringarna svarade ungefär mot förväntningarna, att Broström inte var i bästa form, att Felix Nordström inte fann sig själv förrän det var för sent (1/2 poäng på de fem första, 6 på de tio sista partierna), att Ove Kinnmark spelade bra de nio första ronderna men sedan misslyckades helt och att Göran Sperber, Dan Hansson, Jaan Eslon och Håkan Åkvist bara i enstaka partier visade sig från sin bästa sida.

Om de unga dominerade SM-gruppen, så hade etablissemangen samlat sig till försvar för sina positioner och motattack i mästartklassens kvalificeringsgrupper. Veteraner som återkommer i elitgruppen näs-

Dan Uddenfeldt

ta år är Allan Werle, Ake Stenborg och Lennart Ljungquist. Yngst bland segrarna är Sture Johansson, som dock en gång tidigare kvalificerat sig, men som den gång-en inte hade tillfälle att mäta sina krafter med sverigetoppen. John Ljungdahl har många gånger varit nära, nu vann han 1 1/2 poäng före närmaste konkurrent!

Solveig Haraldsson visade var skåpet skall stå och återtog damernas mästerskap med endast en halvpoäng borta. Den förlorade hon mot unga tvåan Ulla Bohmgren, som utvecklats snabbt och snart blir ett allvarigare hot. Titelförsvarende Ingrid Svensson var inte i fjolårsform och kunde aldrig konkurrera om slutsegern.

Segraren i flickklassen Ing-Marie Lundkvist vann alla sina partier. Hon bör absolut ställa upp i damklassen nästa år, då hon har utvecklats ytterligare. Man börjar nu äntligen skymta framtidsmöjligheter för svenskt damschack.

Det var bra gjort av Nils Wallentin att vinna oldboysklassen i konkurrens med så starka namn som bl.a. K. E. Gannholm, Gösta Carlsson och Georg Lenning.

Men varför i all världen delar man inte upp den spelstyrkemässigt så ojämna klassen i grupper på det sätt som tävlingsbestämmelserna numera möjliggör?

Ernst Ahman

Mästarklassen

Grupp 1: John Ljungdahl, Helsingborgs S 9, Lars Åke Schneider, Jönköpings SS 7 1/2, Gunnar Hedin, Farsta SK 7, Sven Carlsson, Västerås ASK 6 1/2, Nils Törnblom, Hägerstens SK och Reedik End, Wasa SK 6, Karl-Erik Bodin, Malmergets SK, Sune Hjort, Sundsvalls SK, Lars Andersson, Lundby SS och Arne Burehäll, Sthlms Södra SS 5, Åke Sandklef, Bromölla SK 2 1/2, Torsten Hansson, SK Kristallen 1 1/2.

Grupp 2: Sture Johansson, Uppsala ASK 7 1/2, Göran Rörvall, Ludvika SK, Ernst Ahman, SS Manhem och Sture Nyman, Sthlms Södra SS 6 1/2, Gerner Carlsson, Helsingborgs SS 5 1/2, Olov Svensson, SK Kristallen 5, Bengt Hammar, SS Allians Skänninge, Roland Thapper, LASK och Kurt Savegren, SK Rockaden Sthlm 4 1/2, Gösta Forslund, Fagerviks SK 2 1/2, Martin Johansson, Clemensnäs SK 1 1/2.

Grupp 3: Åke Stenborg, SK City 10, Bo Eriksson, Korpilombola SK och Tom Wedberg, Danderyds SK 9 1/2, Anders Wirgren, Lunds SK 8 1/2, Jan Rodhe Pedersen, Helsingborgs SS 8, Lars Holmstrand, Solna SK och Lars-Olov Hedlund, Wasa SK 6 1/2, Saevar Bjarnasson, Malmö SK och Stig Olausson LASK 6, Juahani Karasalo, SK Rockaden Sthlm och Göte Hellman, Sthlms Södra SS 5, Bengt Eriksson, Värnamo SS 4, Harry Sundqvist, Fagerviks SK 3 1/2, Ake Svensson, Lerums SK 3.

Grupp 4: Lennart Ljungquist, Jönköpings SS 8, Bo Plato, MAS och Martin Berglund, Stockholms SS 7, Lennart Johansson, SK Kristallen och Bengt Andersson, Lundby SS 6 1/2, Torbjörn Rosenlund, Helsingborgs SS 5 1/2, Berndt Söderberg, Schack 27-Kamr, Lars Abramsson, SK Rockaden Sthlm och Leif Isaksson, Halsbergs SS 5, Anders Larsson, SS Allians Skänninge och Jörgen Lundvall, Solna SS 4, Ragnar Byström, Ludvika SK 2 1/2.

Grupp 5: Allan Werle, SK Rockaden Sthlm 9 1/2, Bengt Ekenberg, Helsingborgs SS 8 1/2, Åke Carlsson, Lundby SS 8, Allan Nilsson, MAS 6, O. W. Johansson, SS Delectus 5 1/2, Peder Berckell, Hägerstens SK, Bo Göransson, Västerås ASK och Staffan Hedman, Skellefteå SK 5, Leif Lindros, Sundsvalls SK 4, Bo Nyberg, Sthlms Södra SS och Tor Jäderberg, chack 27-Kamr 3 1/2, Mats Holm, Solna SS 2 1/2.

Första klassen

Grupp 1: Ulf Nyberg, SK Kamraterna Gbg 7 1/2, Axel Melander, Härnösands SS 6 1/2, Johny Blanksvärd, Köpings SK 6.

Grupp 2: Egon Marklund, Ronneby SK 6 1/2 (uppfl.), Christer Platzack, Ystads SS 6 1/2, Birger Melander, Härnösands SS och Gösta Södergren, Schack-08 Norrk. 5 1/2.

Grupp 3: Gunnar Johansson, Bodens SK 6 1/2, Sixten Cederlind, Karlskoga SK och Sven Hagberg, Wasa SK 5 1/2.

Grupp 4: Axel Jägare, SK City 6 (uppfl), Leif Uppström, SS Manhem och Elias Larsson, Vällingby SS 6.

Grupp 5: Peter Carlsten, Vällingby SS 8, Hubert Johansson, SK Kristallen och Matti Svern, SK Kamraterna Gbg 6 1/2.

Grupp 6: Östen Nordström, Vällingby SS 6 1/2, Roland Lindqvist, Norrköpings SS 6, Bo Wiker, Fagersta SK och Anders G. Andersson, Gävle SK 5 1/2.

Grupp 7: Kjell Haglund, SK Kristallen 8 1/2, Gunnar Andersson, Norrköpings SS 7 1/2, Johan Sterner, Wasa SK 5 1/2.

Grupp 8: Nils Gustav Renman, SK Rockaden Umeå 8 1/2, Tomas Carnstam, LASK 6 1/2, Ola Pettersson, SK Gambit Norrtälje 6.

Grupp 9: Peter Ekelund, Växjö SK 7 1/2, Sven Simonsson, Vara SK och Uno Lindberg, Västerås Östra SS 5 1/2.

Grupp 10: Yngve Anderberg, LASK 6 (uppfl), Jörgen Svenningsson, Uddebo SK 6, Caspar Carlsson, Danderyds SK 5 1/2.

Grupp 11: Lennart Schneider, Jönköpings SS 7 1/2, Ulf Norevall, Uppsala ASS 7, Sigurd Perlström, Degerfors SS 6.

Andra klassen

Grupp 1: Clas G. Westerberg, SK Kristallen 6 1/2, Sven Paaso, Täby SK, Gunnar Westerholm, Skutskärs SK och Klas Uno Larsson, Lerums SK 6. **Grupp 2:** Gunnar Lindgren, Bollnäs SS 6 1/2, Bengt Qvarford, Ängelholms SS och Douglas Kärenlöf, SK Rockaden Sthlm 5 1/2. **Grupp 3:** Björn Tornefjell, Kneippbadens SK 8, P. O. Nordström, Enskede och Roger Ljungberg, SS Manhem 6. **Grupp 4:** Arne Meurman, Säffle SK 8, Sven Eriksson, Lerums SK 7, Per Johnsson, Kneippbadens SK 5 1/2. **Grupp 5:** Gunnar Bruce, Västerviks ASK 7 1/2, Lihmo Ringqvist, Schack-08 Norrk. 7, Ingvar Nilsson, Växjö SK 5 1/2.

Grupp 6: Bengt Braesch Andersson, Hallsbergs SS 7 1/2, Leif Nättorp, Lidköpings SS 6 1/2, Knut Ahnlund, Täby SK 6.

Grupp 7: Jan Ohlin, Limhamns SK 8, Olle Ålgars, Täby SK 5 1/2, Erik Carlsson, Haninge SS 5. **Grupp 8:** Håkan Sternlund, Kiruna SK 8, Örjan Svensson, Rödeby SK

7½, Olle Appelqvist, Solna SS 6½. *Grupp 9:* Christian Hansson, Kneippbadens SK 6½, Leif Lundqvist, SASS 6½, Conny Svensson, Vällingby SK 6. *Grupp 10:* Carl Sjögren, Tidaholms SS 7, Anders Hallgren, Alingsås SS 6, Oskar Pettersson, Knivsta SK 5½.

Grupp 11: Kjell Gustafsson, Växjö SK 7, Anders Nordberg, Göteborgs SS 6½, Nils Holmqvist, Sthlms Södra SS 6. *Grupp 12:* Tommy Carlsson, Hultsfreds SK 7, Hans G. Andersson, Västerås Ösk 6½, Matti Kujanpää, Lundby SS 5½. *Grupp 13:* Rudolf Pettersson, Uppsala ASS 7½, Rudolf Rhodin, Skövde SK 7, Lenny Johansson, Schack-08 Norrk. och Ronny Fransson, Emmaboda SK 5½. *Grupp 14:* Nils Erlandsson, Hultsfreds SK 7, Stig Norlin, Fagerviks SK 6, Lars Bostedt, Skellefteå SS och Lars Högselius, Täby SK 5½. *Grupp 15:* Lars Didriksson, SS Allians Skänninge 7, Nils Strömgren, Sthlms SS 6½, Arne Svensson, Nässjö SK och Lars Grahn, Limhamns SK 6.

Grupp 16: Björn Pettersson, Linköpings SS 7½, Sixten Andersson, Jönköpings SS och Sven Ljungqvist, Lundby SS 7. *Grupp 17:* Svante Gynnemo, Uddebo SK 7½, Johan Berg, SASS 7½, Rolf Axelsson, Oskarshamns SK och Gunnar Johansson, Lundby SS 5½. *Grupp 18:* Lennart Rydholm, SS Manhem 7, Bo Berg, Limhamns SK 7, Rolf Martinsson, Lönsboda SK och Gunnar Grandin, Rånäs SK 6. *Grupp 19:* Per Sundelius, Örebro SS 7, Karl Almstrand, Eriksbergs SK och Lennart Larsson, Farsta SK 6. *Grupp 20:* Christer Bergström, Solna SS 8, Gabriel Almroth, Uddebo SK 7½, Bo Ländin, Täby SK och Gideon Claesson, Jönköpings SS 6.

Grupp 21: Jörgen Brodén, Lundby SS 7, Arne Lundgren, MAS 6, Göran Heikilä, Kiruna SK 5½. *Grupp 22:* Ben Hayes, Linköpings ASS 7½, Helge Wademark, Sthlms Södra SS och Gösta Enqvist, Skellefteå SK 7½. *Grupp 23:* Matts Unander, Skellefteå SS 7½, Lars Pettersson, Knivsta SK 6½, Philip Sandberg, SK Kristallen 5½. *Grupp 24:* Hasse Beijer, Solna SS 8½, Erik Wallberg, Linköpings ASK och Bo Eriksson, Norrtälje SK 6½. *Grupp 25:* Gunnar Wrang, Farsta SK 7½, Lennart Wahlström, Varbergs SK 7½, Per-Olov Rova, Kiruna SK 6.

Grupp 26: Claes G. Thorngren, Eksjö SK 7½, John Larsson, Avesta SS 7½, Tommy Lindström, Finspångs SK 6. *Grupp 27:* Ingemar Hansson, MAS 8½, Börje Pettersson, Linköpings ASS 6, Sven-Olof Swerin, Upplands Väsby SK 5½. *Grupp 28:* Björn Gullbrand, Lundby SS 6, Leif Mikko, Kiruna SK 5½, Gösta Lundell, Sthlms Söd-

ra SS och Alfred Forsell, Södertälje SS 5. *Grupp 29:* Stig Hedenström, Skellefteå SK 7½, Björn Knöppel, Wasa SK och Erik Haning, Sthlms Södra SS 5½. *Grupp 30:* Göran Olsson, Markaryds SK 7½, Erik Lindberg, SK Kamraterna Linköping 6, Inge Lindh, Oskarhamns SK och Ulf Lundgren, Rödeby SK 5½.

Grupp 31: Henryk Dolata, Åtvidabergs SK 7, Björn Malmberg, Flens SK 6½, Kjell Pettersson, Gambit Norrtälje 5½. *Grupp 32:* Lennart Örnmarker, SK Rockaden Sthlm 9, Lars Thyrborg, SK Rockaden Sthlm 7, Sören Björnlert, Boxholms SK 6½. *Grupp 33:* Ove Attefall, Schack-64 Haparanda 7½, Viljo Koski, Lidköpings SS 7, Herberts Zalitis, Hägerstens SK 6½. *Grupp 34:* Björn Werner, SASS 8½, Björn Wendsjö, Kiruna SK 7, Guy Henestål, SK Kamraterna Linköping och Peter Robertsson, Västerås ÖSK 6. *Grupp 35:* Göran Johansson, Rödeby SK 7½, Ulf Landström, Wasa SK 7½, Lars Göran Bergström, SK Allians Sthlm och Sven-Erik Johansson, Clemensnäs SK 6½.

Grupp 36: Jan Lindström, Clemensnäs SK 7½, Gunnar Hedberg, Heby SS, Tom Borvander, Lundy SS och Karl Erik Erlandsson, LASK 6. *Grupp 37:* Ingemar Schütz, SS Allians Skänninge 8, Stig Johansson, Sätters SK och Börje Persson, Skövde SS 6.

Oldboysklassen

Nils Wallentin, Skärblacka SK 6½ (34,75), K. E. Gannholm, Burs SK 6½ (31,00), Ivar Johansson, Västerås ASK och Anders Boström, Wasa SK 6, Gösta Carlsson, Karlstads ASK, Harald Johansson, SK Kramm och Georg Lenning, Schack 27-Kamr. 5½.

Damklassen

Solveig Haraldsson, SK Allians Skänninge 7½, Ulla Bohmgren, SASS 6, Vega Persson, Enskede-Pjäsen 4½, Conny Svantesson, Vara SK och Ingrid Kemenyova, Enskede-Pjäsen 4, Eva Johansson, Alingsås SK 3½, Valdy Lundqvist, SASS 2½, Florence Assmundsson, Stockholms SS och Christina Berglund, SK Rockaden, Stockholm 2.

Flickklassen

Ing-Marie Lundqvist, SASS 6, Anne Ström, SASS och Maria Sandström, Sundsvalls SK 3½, Ingrid Malmén, Rödeby SK och Agneta Hammarström, Sundsvalls SK 3, Ann-Christin Johansson, Remis 2, Erika Lindberg, Löfvångers SK 0.

BLANDAD KOMPOTT FRÅN SM

För första gången passerades 700-strecket i Norrland. Sörlänningarnas långa resor hade tydligen inte haft så avskräckande verkan och deltagarna fick stor behållning av sin resa, om de ville göra sig mödan att promenera i Skellefteås natursköna omgivning.

— o —

Antalet deltagare i de olika klasserna (fjolarssiffran inom parentes) var: mästare 78 (91), klass I 110 (140), klass II 368 (420), juniorer 106 (136), damer 9 (10), flickor 7 (10), oldboys 24 (28).

— o —

Värmer rekord fick vi uppleva första veckan. +34° i skuggan lär ha varit det mesta i Europa.

Lokalerna i Eddahallen var lämpliga för sitt ändamål, men värmen var svår att utvärda till dess man fått upp isolering mot sydsidan. Välordnat för press, analyser, blixtpspel och överläggningar. Staden bjöd alla deltagare på gratisbad i Eddahallens bastu och simbassäng, ett inslag som utnyttjades och uppskattades av många.

— o —

Och så den årliga veteranrapporten. Sven Carlsson (41 SM) och Bengt Ekenberg (37 SM) ställde förstas upp som vanligt. Skrivaren anmäler stolt, att han nu spelade för trettonde gången, men ack han ligger ändå efter många.

— o —

Funktionärerna var relativt få men absolut energiska. Rondtabellerna sköttes perfekt liksom förberedelserna för varje rond. Man förstär om Tore Johansson och Sture Hedberg såg litet trötta ut ibland. Men humöret höll de i topp och det gjorde också Carl Otto Nilsson, Bertil Eriksson, Harry Hedlund, Martin Johansson, Kerstin Johansson och Ernst Nyström. Några av dem deltog till och med i turneringen. Lars Bäckström ledde som vanligt med säker hand ungdomarnas tävlingar.

— o —

Permanente tävlingsläkaren Erik Karlmark berättade för mig, att han aldrig tidigare vid något SM haft så många patienter som i år, vilket framförallt torde ha berott på den hiskeliga värmen.

— o —

Den särskilda poststämpeln tillämpades 15 juli. Det fanns dock möjlighet att lämna in försändelser i förväg. Antalet torde ha blivit mindre än andra år, vilket möjligen gläder en och annan förutseende spekulant.

Kortaste partiet spelades i mästar klassen och vanns av Bengt Ekenberg i första ronden: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Sf6 4. Sg5 Lc5 5. Lx f7† Kf8? (Ke7) 6. Lb3 h6??? 7. Sf7 Uppg.

— o —

Två f.d. sverigemästare ställde upp i "vanliga" mästar klassen: Bengt Ekenberg och Ake Stenborg. Varför inte Kristian Sköld, Zandor Nilsson och Bengt Hörberg?

— o —

Att fäder följer i söners spår är väl mindre vanligt, men i schack kan allting hända. Lars-Åke Schneider kvalificerade sig i fjol till mästar klassen och debuterade i år med den äran och en andraplacing samtidigt som pappa Lennart vann klass I. Från söner har det kommit, till fäder skall det gå.

— o —

Några fullpoängare skall noteras. Ing-Marie, tillhörande den kända schackklanen Lundqvist i Stockholm, vann alla sina partier i flickklassen och i juniorklassens förgrupp släppte Per Bohlin från Arboga inte så mycket som en halvpoäng. Stockholmaren Lennart Örnmarker tog 9 poäng på lika många möjliga i klass II.

— o —

En regel fråga kom upp. I ett parti hade spelarna inte samma antal drag noterade. Den ene gjorde anspråk på vinst genom tidsöverskridning. Motståndaren skrev inför påståendet på protokollet i närvaro av en tävlingsfunktionär. Senare konstaterades att dragserien hade spelats till slut. Domen löd på fortsatt spel, då påskrift skett under oriktiga förutsättningar. Men motspelaren återkallade omedelbart sitt krav på vinst, då han fann att dragserien hade fullbordats.

— o —

Nedflyttningsbestämmelserna tycks inte få avsedd effekt. Från mästar klassen blir det 16 spelare som går ned medan 15 spelare uppnådde minimipoängen för att vara kvar i klassen. Vid ett deltagarantal av 62 borde vid normal poängfördelning omkring 25 spelare komma under den erforderliga poängsumman. Uppenbarligen föranleder nuvarande bestämmelser åtskilliga taktiska remiresultat.

— o —

Det märks på deltagarlistorna att Sverige är ett invandrarland. Men svårigheterna för en sörlänning att stava namnen beror kanske den här gången också på SM-ortens läge med många deltagare från bygd med finländska inslag och traditioner.

E.Å.

ETT FATALT MISSTAG

Diagramställningen uppkom i partiet mellan Börje Jansson (vit) och Magnus Wahlbom. Svart, som är vid draget, står sämre men något omedelbart avgörande finns nog inte efter t.ex. 28. — Te8. Svart drog emellertid 28. — Td7? och gav genast upp efter 29. Txd7, ty på 29. — Lxd7 följer 30. Ld3 och efter 29. — Sxd7 går en pjäs förlorad på 30. Dd5.

SM-blixten samlade 152 deltagare och fördelades på en A-klass med mästare och förstaklassare och en B-klass med övriga. Till finalen i A-klassen kvalificerade sig 12 spelare, som nådde följande resultat: 1. Åke Olsson 9½, 2. Magnus Wahlbom 8½, 3. Dan Uddenfeldt 8, 4. Ingvar Jansson 5½, 5—7. Dan Hansson, Bengt Ekenberg och N. G. Renman 5, 8—9. Torbjörn Rosenlund och Staffan Hedman 4½, 10. Göte Hellman 4, 11. Göran Rörvall 3½, 12. Lars-Åke Schneider 3.

B-klassen vanns överlägset av SS Manhems Inge Larsson på 11½ poäng före Björn Malmberg, Flens SK 8½ och Karl E. Erlandsson, Lunds SK 8.

JÄRNVÄGSSHACK

Internationella tävlingar i lagschack för järnvägsmän, s.k.USIC-mästerskapen, spelades under tiden 15—22 maj i Varna i Bulgarien. Varje lag räknade 6 spelare jämte reserv, genom uppdelning av lagen i 2 eller 3-mannagrupper kunde samtliga 17 deltagande nationer mötas trots att endast sex ronder spelades. I första hand räknades därvid partipoäng, i andra hand matchpoäng. Som väntat dominerade öststaterna eftertryckligt, Frankrike lyckades som enda västnation spräcka deras hegemoni genom att knappt distansera Tjeckoslovakien. Mer överraskande var att Bulgarien segrade med Sovjet på andra plats, ryssarna ha hittills vunnit dessa tävlingar varje gång de ställt upp. Efter dessa kom i nämnd ordning:

SCHACKISTPOLKA

Vid avslutningsbanketten i Skellefteå gjorde Bengt Ekenberg ett bejublat framträdande med sång av en av honom själv författad travestering av Evert Taubes nuddistpolka. Den bör kunna bli ett lämpligt inslag som allsång vid årsfester landet runt. Av författaren tillägnades den Kerstin Johansson, energisk administratör och spelare från Skellefteå.

Alla spelar vi schack,
för det passar ju, ack,
till vår glada attityd.
Hör nu på mitt råd och lyd:
Du skall öva på din schackspels-etyd.
Så sätt sprätt på ditt vett,
du kan lätt få det hett,
om du inte ser dig för.
Men ta allt med glatt humör,
fast du inte är nån Spasskij.
Hoppsan sa, följ med i svängarna,
hoppsan sa, följ med i svängarna,
nøj dig ej med halvpoängarna,
segern är ju schackets musik!
på de svart- och vita bräderna,
O, hur skönt att göra raiderna
om det slutar med en skräll,
spela bättre nästa kväll,
inte gnäll, inte gnäll,
sluta opp nu, är du snäll!
Hej! Sund är glädjen bland schackisterna,
starka drag utplånar bristerna,
tänk med hjärnan, ej med vristerna,
flytta på klossar gör ditt sinne rent.
Ria faderia faderia faderia faderallan la,
rallan la.
Ria faderia faderia fadria faderallan la,
tro och hoppsan sa.

3. Polen, 4. Östtyskland, 5. Rumänien, 6. Jugoslavien, 7. Ungern, 8. Frankrike, 9. Tjeckoslovakien, 10. Österrike, 11. Finland, 12. Norge, 13. Schweiz, 14. Sverige, 15. Belgien, 16. Luxemburg, 17. Holland.

I det svenska laget spelade från bord 1 till 6. 1. Sjunne Persson, Halmstad, 2. Arne Stagnes, Stockholm, 3. Allan Johansson, Långsele, 4. Erik Johansson, Borlänge, 5. Lars Andersson, Göteborg, 6. Sven Sjökvist, Uppsala. Reserv Gunnar Berg, Stockholm. Bäst bland svenskarna var Allan Johansson med 50 vinstprocent, ingen av de övriga lyckades uppnå mer än 25 procent. Konkurrenten var mycket hård och i det svenska laget saknades bl.a. årets SM-mästare John Larsson samt tämligen pålitlige Torsten Hultquist.

Paul Karlsson

Dragoslav Andric:

Intervjuer med Boris Spasski

Under flera månader hade Spasski isolerat sig för att förbereda sig för VM-matchen, än i Sochi, en badort vid Svarta Havet, än i skogarna kring Moskva. Men den 16 juni trädde han äntligen fram inför cirka 300 tidningsmän i Moskva.

Som vanligt uttalade han sig berömmade om utmanaren, men han förnekade bestämt Fischers påstående, att de ryska spelarna skulle ha använt ojusta metoder mot honom. "Detta påstående grundar sig inte på fakta", sade han. "För mig är den beskyllningen helt obegriplig."

Han ville inte avslöja några detaljer i sina förberedelser. "Det där skall jag berätta efter matchen", lovade han. Och han tillade: "Om jag själv fått välja min motståndare, så skulle jag ha valt Robert Fischer."

Möte med världsmästaren

Belgradtidningen NIN ville ha en särskild intervju med Spasski, vilket inte var lätt att få. För ändamålet sände de till Moskva fru Milunka Lazarevic, en av de bästa kvinnliga spelarna i världen och vän till Spasski sedan lång tid. Först visste man inte var Spasski fanns, men till slut fick Lazarevic telefonkontakt med honom, och en smula motvilligt gick han med på att de skulle träffas för en intervju.

En av frågorna gällde, varför Spasski inte personligen var med på det första mötet i Amsterdam den 28 januari. Vid det tillfället var ju Fischer närvarande. Svaret blev en överraskning:

"Jag ville fara dit, men vår federation ansåg det inte vara nödvändigt att jag skulle sammanträffa med Fischer direkt."

Spasski framhöll att folk — inte bara i västvärlden utan också i Sovjetunionen — är lite trötta på den ryska hegemonin. Det är inte politiska skäl som gör att man håller på Fischer, utan beundran för hans egenskaper som schackspelare. "Glöm inte heller", sa han vidare, "att det alltid i schackhistorien har varit utmanaren som fått de största sympatierna. Jag tycker också att han är en bra grabb."

"Har Fischers spel några svagheter?"

"Absolut — till och med allvarliga sådana. Fråga mig inte vilka de är. Det är än så länge en hemlighet."

Sina förberedelser ville Spasski inte heller avslöja, men han var fullt upptagen med detta från klockan åtta på morgonen till sent på natten. Han ägnade också särskild uppmärksamhet åt den fysiska träningen.

Boris Spasski

Tacksam mot Fischer

Beträffande de svåra underhandlingarna om var VM-matchen skulle spelas, sa Spasski att han gärna skulle gå med på att spela VM-matchen i USA, men i så fall skulle alla tro, att det var pengar han var ute efter. Om sina privata förhållanden berättar han: "Tack vare Fischer har jag nu fått en lämplig bostad för första gången i mitt liv. Jag har nu ett eget rum att arbeta i och har fått bättre ordning på mina schack- och poesiböcker."

Spasski säger också, att Fischers partier gör ett behagligt intryck. "Han har en öppen spelstil och liknar i det avseendet sina stora föregångare i amerikanskt schack."

Skall han vara toppman för det ryska laget i olympiaden i Skopje i september? "Nej, nej. Jag kommer säkert att vara alltför trött efter matchen för att vara av någon nytta för vårt lag."

Spasski ställer motfrågor

Samtalet avslutades med att Spasski själv gjorde några frågor.

"Känner du till varför Gligoric tillbringade två månader i USA?"

Århundradets match

Våra spalter skulle inte räcka långt, om vi skulle beskriva VM-matchen i Reykjavik i alla dess överraskande och intrikata faser. Men en del av det måste registreras, eftersom det är helt unikt i schackhistorien. Främst gäller detta förstås Robert Fischers uppträdande, som var ytterst irriterande för publiken och arrangörerna, och med sina krav på en ökad andel av matchens inkomster framstår han som den ekonomiskt mest medvetne schackspelaren genom tiderna. Också på det sättet blev det Århundradets Match, alldeles bortsett från spelarnas schackliga meriter.

För att nu rättvist bedöma det hela skall man väl inte helt förkasta Fischers agerande. Här gällde det ju den i och för sig riktiga principen, att en yrkesspelare skall ha en ersättning som motsvarar hans attraktionsvärde, och resultatet av aktionen kom också världsmästaren Boris Spasski till godo. Kravet på att spelarna skall skyddas mot oväsen, TV-kameror och annan närgångenheter är ju också berättigat. Men dessa anspråk borde ha ställts långt tidigare, då underhandlingarna om matchen ännu pågick. Nu kom denna skärpning just då matchen skulle börja — den 2 juli — och fick karaktären av utpressning.

Fischers nervösa uppträdande, som på ett egendomligt sätt kontrasterar mot hans

"För några simultanuppvisningar och ett par turneringar", svarade fru Lazarevic.

"Kommer han att hjälpa Fischer under matchen?", frågade världsmästaren.

"Jag vet inte. Känner bara till att Gligoric skall till Reykjavik som specialreporter för Belgrads Radio."

Spasski var tydligen misstänksam och han tillfogade:

"Av alla stormästarna är Gligoric den som kan hjälpa Fischer mest."

Och så kom Spasski med en helt oväntad slutfråga:

"När började Fischer spela tennis?"

På det kunde fru Lazarevic inte svara. Det är ju känt att Spasski gillar tennis, så han kanske ville ha Fischer som motståndare i det spelet också?

lugna och säkra spel, hade för övrigt ofta ett drag av ren excentricitet, och ibland riktades udden mot Spasski. Hur skall man förklara, att han varje gång kom rusande flera minuter försenad, när ett parti skulle börja? Vidare lät han anskaffa en s. k. snurrstol från New York, men när Spasski senare fick en likadan stol och snurrade på den, så protesterade amerikanen genast! Det finns många som tror att allt det bråk, som Fischer ställde till med, också hade som avsikt att psyka världsmästaren. Men det är väl knappast troligt, att allt var så raffinerat och kallt beräknat. Man får väl nöja sig med konstaterandet, att detta geni är en person med starkt temperament, men att han är objektiviteten själv när det gäller att spela schack.

Matchen skulle alltså starta den 2 juli men den blev inte mindre än tio dagar försenad! Det började med att Fischer begärde uppskov och FIDE krävde då, eftersom sjukdom inte förelåg, att han måste inställa sig till spel tisdagen den 4 juli. Under tiden trädde den brittiske mångmiljonären Jim Slater till som den räddande ängeln och erbjöd sig att höja prissumman med 50.000 pund. Senare bestämdes att man skulle starta först på torsdagen, sedan ryssarna protesterat mot uppskovet och begärt att Fischer skulle be världsmästaren om ursäkt. Så skedde också, och Fischer slapp att förlora poängen i det första partiet, som nu betraktades som uppskjutet. Vid lottdragningen fick Spasski vit i det första partiet.

Starten blev nu uppskjuten till tisdagen den 11 juli. Under tiden inspekterades spelsalen av de båda parterna, och Fischer hade mycket att anmärka på. Det var nu han eftersände sin egen stol från USA, och han gillade inte heller spelbrädet av marmor — de svarta rutorna skulle vara gröna — och det måste ändras tre gånger innan han var nöjd.

Det första partiet fick ett egendomligt slut. Utmanaren offrade helt omotiverat en löpare och måste ge upp när partiet färdigspelades dagen därpå. Och nu var en ny sensation på gång. Fischer kände

sig irriterad av TV-kamerorna och krävde att de skulle bort. Då han inte fick igenom det vägrade han att inställa sig till spel för det andra partiet, och detta förklarades då enligt reglerna som vunnit av motståndaren. Denna nya tvist ledde till att det tredje partiet spelades i ett separat rum, och nu vann Fischer som svart sedan partiet gått till avbrott.

Men nu protesterade ryssarna och ansåg att matchen skulle spelas öppet inför publik, som det var överenskommet från början. Det måste också utmanaren böja sig för trots motstånd från hans advokat Marshall och hans sekundanter, bland vilka märks prästen W. Lombardy. Det fjärde partiet spelades alltså i Laugardalshöll, som rymmer 2 000 åskådare, och det slutade med remi, sedan världsmästaren spelat mycket starkt som svart.

Fischer vann det femte partiet efter ett starkt pjäsoffer och tycktes nu vara i god balans. Men innan dess hade han framlagt en lång lista på nya krav: han ville bl.a. ha tillgång till tennishall, exklusiv tillgång till hotellets badbassäng, ett rum till samt en ny bil! Man tillmötesgick honom på de flesta punkterna.

Fischer fortsatte att spela starkt som vit i det sjätte partiet och vann i det 41:a draget, och därmed hade han tagit ledningen i matchen. I det sjunde partiet gav sig Spasski som vit in på ett tidigt angrepp och offrade först tre bönder och sedan pjäs, men utmanaren försvarade sig kallblodigt och efter avbrott tog man remi efter några drag. Men i nästa rond vann Fischer igen efter tamt spel av Spasski och därmed ledde han klart med två poäng. Som vit i det nionde partiet fick världsmästaren inte ut något av en damgambit, men efter en serie avbyten tog han i alla fall halva poängen.

B. G.

P. S. Fischer vann det 10:e partiet men blev helt överspelad i det 11:e som Spasski vann som vit. Efter ett hårt remiparti vann så Fischer det trettonde partiet efter två avbrott och ledde då matchen med 8—5.

FINLANDSMÄSTERSKAPET

VANNS AV K. OJANEN

Finlandsmästerskapet avgjordes i Helsingfors under tiden 1—18 juni. Tävlingarna bildade ett led i Finlands Schackförbunds, det gamla borgerliga förbundets 50-årsjubileum. En jubileumbankett den 10:e juni på Merenkävijäts resturang, som ligger på en av Sveaborgsholmarna, krönte festligheterna. Utmärkelser tilldelades flera av förbundets förtjänta organisatörer, turneringskampar och även journalister. Bland annat fick problemschackets ledande man Osmo Kaila, som även utmärkt sig som organisatör, journalist m.m., emotta förbundets förtjänsttecken i guld liksom även undertecknad, medan Heikki Westeren fick samma utmärkelse "med gyllene bonde". Til hedersmedlemmar kallades A. Dunder, F. Laitinen, Gerh. Lindström och T. Salo.

Turneringen om FM var denna gång ytterst spännande, då veteranen K. Ojanen under hela turneringen förföljdes av Yrjö Rantanen från Tammerfors, som till den kände landslagsspelaren Matti Rantanen, och J. Sorri från Lahti. I sista ronden hade Venäläinen efter ett intressant slutspel — eller kanske hellre mittspel utan damer — uppnått vinstställning, men förbisåg en näpen mattvändning och nöjde sig med remi. Rantanen hade länge vinstchanser mot Lahti, men genom segt försvar lyckades denne rädde en halv poäng. Det var Ojanens 12:e Finlandsmästerskap och denna gång igen utan något förlustparti. Han var också den enda av det något äldre gardet som ännu klarade sig mot ungdomen. Förre årets mästare I. Sarén fick nöja sig med en fjärdeplacering, även det dock en bra prestation. Även de två följande, Hurme, som förra året delade segern med Sarén men förlorade särspellet, och Venäläinen spelade utmärkt.

Slutställning: K. Ojanen 10 (av 13), I. Rantanen och J. Sorri 9½, I. Sarén 8½, H. Hurme 7½, U. Venäläinen 7, I. Kanko och A. Kiviahio 6½, P. Morant 5, A. Lahti och M. Nykopp 4½, E. Ridala 4 samt I. Loikanen 2½.

I damernas kamp tog Sirkka-Liisa Vuorenpää full poäng i 4 partier och erövrade mästerskapet — som vanligt. Juniormästerskapet tog Pertti Poutiainen, som året förut vann tredje pris i öppna mästerskapet.

Eero Böök

Porträtt av Bobby Fischer

År 1958 — sedan han vunnit USA-mästerskapet — var Bobby kvalificerad för interzonturneringen i Portoroz, Jugoslavien. Här fick han stormästartiteln vid 15 års ålder. En jugoslavisk TV-station gav som belöning honom och hans syster en tvåveckorsresa till Moskva. Fischer gick omkring på klubbarna för att få träffa de starka spelarna, men i stället presenterades för honom en ström av andra sportmän, tyngdlyftare, gymnaster o.s.v. — och det var han inte så intresserad av. Men schack är en del av en gammal intellektuell tradition: schackmästare är världsmän, högt bildade, och Bobbys brist på intresse för det kulturella irriterade och störde hans värdar.

Senare det året stötte sig Bobby med många av hans tidigare supportorer och uppbackare genom att vägra att spela för USA i olympiaden i München. Som USA-mästare ville han spela vid första bordet, där man nu i stället placerat Sammy Reshevsky, det gamla gardets älskling.

År 1960 deltog Fischer i det amerikanska laget i olympiaden i Leipzig. Resan finansierades som vanligt genom en handfull donatorer. Bobby plockade många poäng vid första bordet, och Sovjetunionens världsmästare Mikael Tal fick inte mer än remi mot honom. Men den här gången var Reshevsky inte med i laget.

Vid denna tid anslöt sig Fischers mor till en grupp idealister som anordnade en fredsmarsch och hon gifte sig med en av demonstranterna. Hans syster Joan, storväxt, vacker och sensitiv, gifte sig med en vetenskapsman och flyttade till Kalifornien. Bobby slöt sig inom sitt skal och studerade sina schackböcker. Ensam i den stora lägenheten i Brooklyn arbetade han intensivt och läste ända upp till 50 utländska tidskrifter varje månad, medan han då och då kopplade av med rock-musik, bordtennis och simning.

År 1961 satte Mrs Jacqueline Piatigorsky upp en summa på 8.000 dollars för en match mellan Fischer och Reshevsky för att avgöra en gång för alla vilken som var den bäste spelaren av de två. Vid lika ställning bröt Bobby matchen genom att inte infinna sig till det 12:e partiet. Partiet hade flyttats från lördag kväll till söndag morgon för att fru Piatigorsky skulle kunna gå på en konsert som gavs för hennes man på lördagskvällen. Fischer begärde nu att partiet skulle uppskjutas till söndagskvällen, eftersom han inte kunde spela bra schack tidigt på morgonen. Men den här gången höll Reshevsky på sin rätt och gick inte med på att partiet uppsköttes en gång till. Bobby gjorde upp med fru Piatigorsky, men för en lång tid var han ovän med Reshevsky. Hans integritet har ibland kostat honom dyrt, men hans misstro mot schackauktorer och has krav på bättre betalning har höjt standarden för de professionella spelarna.

Vid denna tid skaffade sig Fischer ett Steinway-piano, ehuru han inte själv kan spela på det. Han är mycket förtjust i instrument och elektriska apparater, och han tar gärna med sig en transistorradio på sina resor världen runt. Han säger: "Jag skulle vilja skaffa mig lite pengar... Alla dessa idrottsmän som får hundratusentals dollars... Om det finns plats för alla dessa, så borde det finnas plats också för en sådan som jag."

Forts. i nästa nummer

Prenumerera på TfS

VM, REYKJAVIK

Nr 60 NIMZOINDISKT

Spasski Fischer
Första matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Lb4

Därmed uppstår Nimzoindiskt men med en mindre vanlig dragföljd, som inte riktigt är i Nimzowitschs anda. I och med att svart redan spelat d5, slipper vit problemet med dubbelbönderna efter byte på c3, då ju slaget c×d5 alltid finns. Men som fortsättningen visar, har Fischer inte för avsikt att byta på c3.

5. e3 0—0 6. Ld3 c5 7. 0—0 Sc6 8. a3 La5

Här är det vanligare att fortsätta med 8. — L×c3 9. b×c3 d×c4 10. L×c4 Dc7.

9. Se2

Här har också försökts 9. Sa4, 9. h3 ovh 9. Te1.

9. — d×c4 10. L×c4 Lb6

En annan möjlighet är 10. — c×d4 11. e×d4 h6 12. Lf4 a6 13. Tc1 Se7 14. La2 Ld7 15. Se5 Sed5 med lika spel, Petrosian —Tolusch, Sovjetmästerskapet 1951.

11. d×c5 D×d1 12. T×d1 L×c5 13. b4 Le7 14. Lb2 Ld7!

Vit har skaffat sig ett försprång i utvecklingen, men med textdraget utjämnar svart, eftersom nu 15. L×f6 jämte T×d7 strandar på att tornet på a1 kommer i slag.

15. Tac1 Tfd8 16. Sed4 S×d4 17. S×d4 La4 18. Lb3 L×b3 19. S×b3 T×d1 20. T×d1 Tc8 21. Kf1 Kf8

21. — Tc2 besvaras med 22. Td2.

22. Ke2 Se4 23. Tc1 T×c1 24. L×c1 f6 25. Sa5 Sd6 26. Kd3 Ld8 27. Sc4 Lc7 28. S×d6 L×d6 29. b5 L×h2?

Efter fint försvar har Fischer nått en ganska säker remi, men nu ger han sig in på ett bonderov som kostar honom partiet. Han tappar pjäs men har antagligen räknat med att få tre bönder som ersättning, vilket nu inte blir fallet.

30. g3 h5 31. Ke2 h4 32. Kf3 Ke7 33. Kg2 h×g3 34. f×g3 L×g3 35. K×g3 Kd6 36. a4 Kd5 37. La3 Ke4 38. Lc5!

Detta vederlägger svarts motspel med kungen, eftersom nu 38. — b6 strandar på 39. L×b6 a×b6 40. a5 o.s.v.

38. — a6 39. b6! f5 40. Kh4 f4 41. e×f4 Förseglingsdraget.

41. — K×f4 42. Kh5 Kf5

Eller 42. — g5 43. Kg6 g4 44. Kf6 e5 45. Ld6 eller 43. — e5 44. Ld6 g4 45. Kf6 o.s.v.

43. Le3 Ke4 44. Lf2! Kf5 45. Lh4 e5 46. Lg5 e4 47. Le3 Kf6 48. Kg4 Ke5

Redan här kunde Fischer ha gett upp. De svarta bönderna är nu helt ofarliga.

49. Kg5 Kd5 50. Kf5 a5 51. Lf2 g5 52. K×g5 Kc4 53. Kf5 Kb4 54. K×e4 K×a4 55. Kd5 Kb5 56. Kd6 Uppg.

Nr 61 BENONI

Spasski Fischer
Tredje matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 c5 4. d5 e×d5 5. c×d5 d6 6. Sc3 g6 7. Sd2 Sbd7 8. e4 Lg7 9. Le2 0—0 10. 0—0 Te8 11. Dc2 Sh5

I denna kända variant kommer Fischer här med ett nytt drag, som vid första påseende ser svagt ut, eftersom den svarta bondeställningen tycks försvagas allvarligt efter avbyte på h5. Men draget är väl preparerat och svart får ett fint figurspel som ersättning för försvagningen.

12. L×h5 g×h5 13. Sc4 Se5 14. Se3 Dh4 15. Ld2 Sg4

Fischer vill inte inlåta sig på äventyrligheter i stil med 15. — Sf3† 16. g×f3 Le5 med fortsättningar som 17. Te1 D×h2† 18. Kf1 eller 17. — Lh3 18. Sg2.

16. S×g4 h×g4 17. Lf4 Df6 18. g3

Vit har avvärjt angreppet, men nu är de svarta bönderna i ordning igen och dessutom har vit fått en svag e4-bonde, vilket svart i fortsättningen effektivt utnyttjar.

18. — Ld7 19. a4 b6! 20. Tfe1 a6

Svart genomför nu b5, vilket (med tanke på ett åtföljande b5—b4) ökar trycket mot e4.

21. Te2 b5 22. Tae1 Dg6 23. b3 Te7 24. Dd3 Tb8 25. a×b5 a×b5 26. b4

Enda sättet att stoppa b5—b4, men vit hamnar nu i en helt passiv ställning.

26. — c4 27. Dd2 Tbe8 28. Te3

Avvaktande. Spasskis försvarsplan går dels ut på att begränsa spelomöjligheterna för löparen på d7, dels också att det efter avslag på c3 samt generalavbyte på e4 uppstår olikfärgade löpare.

28. — h5 29. T3e2 Kh7 30. Te3 Kg8 31. T3e2 L×c3 32. D×c3 T×e4 33. T×e4 T×e4 34. T×e4 D×e4 35. Lh6

Trots de olikfärgade löparna är vit illa ute med tanke på sin svaga kungsställning. Svart tillåter naturligtvis inte dambyte. Nu gick inte 35. L×d6 för 25. — D×d5, följt av Lc6 eller Dd1†. Spasskis enda räddningschans är nu matthotet.

35. — Dg6 36. Lc1 Db1! 37. Kf1

Vit försöker komma ur fångslingen av löparen för att om möjligt spela Lb2 med nytt matthot, men nu kommer den svarta löparen in i spelet på ett avgörande sätt. 37. — Lf5 38. Ke2 De4† 39. De3 Dc2†

Efter 39. — D×d5 40. Lb2 skulle vit hota De8†.

40. Dd2 Db3 41. Dd4

Avbrottsställningen.

41. — Ld3† 52. Uppg.

På 52. Ke1 kan följa 52. — D×b4† och på 52. Ke3 Dd1 53. Ld2 Df3 matt eller 53. Lb2 Df3† 54. Kd2 De2† 55. Kc3 Dc2 matt.

Nr 62 SICILIANSKT

Fischer Spasski
Fjärde matchpartiet

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 Sc6 6. Lc4

Verldsmästarens val av spelöppning är på sätt och vis en utmaning, för nu får

Fischer lov att spela sin specialvariant med Lc4.

6. — e6 7. Lb3 Le7 8. Le3 0—0 9. 0—0 a6 10. f4 S×d4 11. L×d4 b5 11. a3 Lb7 13. Dd3 a5

Detta innebär ett bondeoffer, eftersom vit kan spela e4—e5 och sedan slå på b5, men svart får som ersättning ett starkt angrepp. Fischer var inte sen att gå in på detta, vilket Spasski kanske också hade hoppats på. Han hade förberett varianten noga och spelade mycket snabbt i de följande förvecklingarna.

14. e5 d×e5 15. f×e5 Sd7 16. S×b5 Sc5! 17. L×c5 L×c5† 18. Kh1 Dg5!

Vit får nu utstå ett långvarigt angrepp. Närmast hotar D×g2 matt liksom också D×e5.

19. De2 Tad8 20. Tad1 T×d1 21. T×d1 h5!

Genom tronbytet har svart gjort sig kvitt trycket mot f7 och han har nu tid med detta bonde drag, som hotar h5—h4—h3.

22. Sd6 La8 23. Lc4! h4 24. h3 Le3

Sedan vit dragit h-bonden blir det aktuellt med spel på diagonalen e5—h2. Närmast hotar D×e5. Likaså förhindras Se4.

25. Dg4 D×e5 26. D×h4 g5!

En ny bondeframstöt, som bevarar initiativet för svart.

27. Dg4 Lc5 28. Sb5 Kg7

Hotar bl.a. Th8 jämte Th4.

29. Sd4! Th8 30. Sf3 L×f3 31. D×f3 Ld6 32. Dc3

Därmed kan vit avveckla till ett slutspel med olikfärgade löpare, samtidigt som han ger bonden tillbaka.

32. — D×c3 33. b×c3 Le5 34. Td7 Kf6 35. Kg1 L×c3 36. Le2!

Detta avser att binda det svarta tornet på h-linjen, ty i annat fall har vit Lh5.

36. — Le5 37. Kf1 Tc8 38. Lh5 Tc7

Därmed upplöses den hårda kampen i ett remispel med olikfärgade löpare.

39. T×c7 L×c7 40. a4 Ke7 41. Ke2 f5 42. Kd3 Le5 43. c4 Kd6 44. Lf7 Lg3 45. c5† Remi.

Nr 63 NIMZOINDISKT

Spasski Fischer
Femte matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Sf3 c5

I det första partiet spelade Fischer tidigt d5, vilket gav vit en bekväm utveckling, dock utan någon bestående fördel. Med textdraget ställer han världsmästaren inför en positionellt svårare uppgift, eftersom det nu kan bli fråga om dubbelbönder på c-linjen för vit.

5. e3 Sc6 6. Ld3 L×c3†

Svart byter frivilligt (utan a3) för att säkra den nackdel för vit som dubbelbönderna utgör. Det är en utmaning, för nu måste vit spela skarpt för att inte hamna i en låst ställning.

7. b×c3 d6 8. e4 e5 9. d5 Se7 10. Sh4 h6 11. f4

Kanske för tidigt. Mer elastiskt är i varje fall 11. g3. Spasski hoppades väl här på 11. — e×f4 12. L×f4 g5 13. e5 med befrielse av den dåliga löparen på d3 och angreppsspel.

11. — Sg6!

Fischer överraskar på sitt typiska sätt och tillåter försvagning av sin bondeställning, men samtidigt försvinner vits angreppschanser.

12. S×g6 f×g6 13. f×e5 d×e5 14. Le3 b6 15. 0—0 0—0 16. a4 a5

Vit är nu stoppad på båda sidorna, och fribonden på d-linjen är lätt att blockera. Stagnationen i det vita lägret är redan ett faktum.

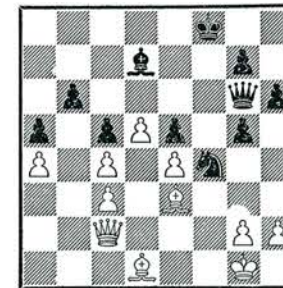
17. Tb1 Ld7 18. Tb2 Tb8 19. Tbf2 De7 20. Lc2 g5! 21. Ld2 De8

Förbereder den starka manövern S-h5-f4. 22. Le3

Liksom i det tredje partiet har Spasski bara väntedrag att göra. En triumf för Fischers säkra positionsspel.

22. — Dg6 23. Dd3 Sh5 24. T×f8† T×f8 25. T×f8† K×f8 26. Ld1 Sf4 27. Dc2??

Och nu som avslutning ett hemskt förbiseende. Vit måste spela antingen 27. Db1 eller 27. L×f4, även om svart behåller ett klart övertag.

27. — L×a4! 28. Uppg.

Det egentliga förbiseendet ligger i att efter 28. D×a4 D×e4 (med dubbelhotet D×g2 matt och D×e3) strandar 29. L×f4 på De1 matt. Och efter 29. Dc2 D×e3† har svart överlägsen ställning och två bönder mer.

Nr 64 DAMGAMBIT

Fischer Spasski
Sjätte matchpartiet

1. c4

Att Fischer skulle avstå från 1. e4 var förstas en överraskning, men det är möjligt att han ville ha mer tid på sig för att analysera Spasskis Sicilianska försvar från fjärde partiet. Men Fischer spelar inte alltid e4. Ibland väljer han t.ex. 1. b3, den öppning som Bent Larsen lanserat och döpt till Baby-Orangutang.

1. — e6 2. Sf3 d5 3. d4 Sf6 4. Sc3 Le7 5. Lg5 0—0 6. e3 h6 7. Lh4 b6

Spellet länkas in i det s.k. Tartakowerförsvaret.

8. c×d5 S×d5 9. L×e7 D×e7 10. S×d5 e×d5 11. Tc1 Le6 12. Da4 c5 13. Da3 Tc8 14. Lb5

Fischer kombinerar utvecklingen med tryck mot damflygeln, och det är kanske den rätta modellen i denna variant.

14. — a6 15. d×c5 b×c5 16. 0—0 Ta7 17. Le2 Sd7 18. Sd4! Df8 19. S×e6 f×e6 20. e4! d4

Svart räddar sitt bondecentrum och skaffar sig en fribonde. Men nu flyttas trycket till bonden e6.

21. f4 De7 22. e5 Tb8 23. Lc4 Kh8 24. Dh3 Sf8 25. b3

I denna ställning är vits löpare betydligt mera värd än svarts defensiva springare. Vit är i klar fördel, särskilt som svart har

en ihålig kungsställning. Med sådana fördelar på sin sida spelar Fischer hårt på vinst.

25. — a5 26. f5 e×f5 27. T×f5 Sh7 28. Tcf1 Dd8

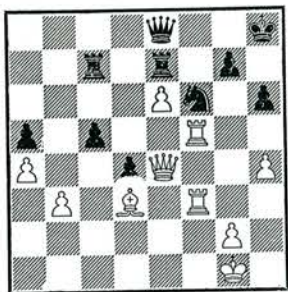
Att spela på byte med 28. — Tf8 gick inte för 29. T×f8† S×f8 30. Tf7 och vit vinner torn. Däremot var Tf7 i 28:e draget ofarligt p.g.a. 28. — Dg5.

29. Dg3 Te7 30. h4 Tbb7 31. e6 Tbc7 32. De5 De8 33. a4

Fischer står nu så starkt att han i lugn och ro kan göra de förbättringar som han vill. Och för tredje gången på fyra ronder har Spasski bara livlösa vänddrag att göra!

33. — Dd8 34. Tf2 De8 35. T2f3 Dd8 36. Ld3 De8 37. De4 Sf6

Inte 37. — T×e6 38. Tf8† S×f8 39. T×S† D×S 40. Dh7 matt.

38. T×f6! g×f6 39. T×f6 Kg8 40. Lc4 Kh8 41. Df4 Uppg.

Det hotar både Tf8† med damvinst och D×h6† jämte Tg6†. Och på 41. — Kg8 följer 42. D×h6 med oparerbara hot. På såväl 42. — Th7 som 42. — Tg7 avgör 43. e7†.

Nr 65 SICILIANSKT

Spasski Fischer
Sjunde matchpartiet

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Db6

Detta drag har Fischer tidigare spelat med framgång, men det kommer ändå som en överraskning här, eftersom Spasski haft tillfälle att förbereda sig på det.

8. Dd2 D×b2 9. Sb3

Huvudvarianten är 9. Tb1 Da3 10. e5 d×e5 11. f×e5 Sfd7.

9. — Da3

Här har man också försökt 9. — Sc6 10. Ld3 (10. a3? Sa5!) d5 11. L×f6 g×f6 12. Sa4 Da3 13. Sb6.

10. Ld3 Le7 11. 0—0 h6 12. Lh4 S×e4 13. S×e4 L×h4 14. f5

Därmed gör vit sitt tredje bondeoffer och räknar med att ha kompensation genom sitt utvecklingsförsprång. Det gick inte att spela 14. S×d6† D×d6 15. Lb5† för 15. — Ke7.

14. — e×f5 15. Lb5†

Och nu ett pjäsoffer, som måste antagas!

15. — a×b5 16. S×d6† Kf8

Fischer ger genast pjäsen tillbaka för att säkra kungsställningen och snabbt utveckla damflygeln. Partiet är ett typiskt exempel på Fischers spel i defensiva lägen. Han accepterar motståndarens offer men konsoliderar sedan ställningen genom exakt försvarsspel. Man minns t.ex. hans spel som svart i matchen mot Taimanov, då han också blev utsatt för tidiga offerangrepp.

17. S×e8 Sc6 18. Sd6 Td8 19. S×b5 De7!

Dambytet 19. — T×d2 20. S×a3 var naturligtvis möjligt, men svart vill först få ordning på sin kungsflygel.

20. Df4 g6 21. a4 Lg5 22. Dc4 Le3†!

Detta är kärnpunkten i svarts spel. Det är inte bara det att han skaffar sig dominans i centrum, utan nu skall också bonde-majoriteten på kungsflygeln rycka fram.

23. Kh1 f4 24. g3 g5 25. Tae1 Db4

Nu passar det bättre med dambyte, och vit kan inte heller undvika det. Resultatet blir att svart har en sund merbonde i slutspelet.

26. D×b4 S×b4 27. Te2 Kg7 28. Sa5 b6 29. Sc4 Sd5 30. Scd6

Nu kunde 30. g×f4 besvaras med L×f4. Men möjligt var också 30. — g×f4 31. S×e3 S×e3 eftersom 32. T×f4 faller på Td1†.

30. — Lc5! 31. Sb7 Te8 32. c4 Se3 33. Tf3 S×c4 34. g×f4 g4! 35. Td3 h5 36. h3 Sa5 37. S7d6 L×d6 38. S×d6 Tc1† 39. Kg2 Sc4 40. Se8† Kg6

41. h4

Spasski tänkte i 45 minuter, innan han förseglade detta drag. Många experter ansåg att 41. Td5 skulle vara hans bästa chans.

41. — f6 42. Te6 Tc2† 43. Kg1 Kf5 44. Sg7†! K×f4

Än en gång accepterar Fischer ett bondeoffer, men remin är snart klar.

45. Td4† Kg3 46. Sf5† Kf3 47. Tee4

Nu hotar 48. Tf4† Ke2 49. Sg3† Ke3 50. Tfe4† Kf3 51. Td3†.

47. — Tc1† 48. Kh2 Tc2† 49. Kg1 Remi.

Nr 66 ENGELSKT

Fischer Spasski
Attonde matchpartiet

1. c4 c5 2. Sc3 Sc6 3. Sf3 Sf6 4. g3 g6 5. Lg2 Lg7 6. 0—0 0—0 7. d4 c×d4 8. S×d4 S×d4 9. D×d4 d6 10. Lg5

Här har man tidigare prövat 10. Dd3 a6 11. Ld2.

10. — Le6 11. Df4! Da5

Spasski tänkte länge på detta drag. Nu besvaras 12. L×b7 med Tb8 följt av T×b2.

12. Tae1 Tab8. 13. b3 Tfc8 14. Dd2 a6 15. Le3!

Detta korsar svarts plan att komma till spel på damflygeln med b7-b5, eftersom 16. La7 finns som svar. Å andra sidan hotar inte La7 direkt. Men det är här också en fråga om konsekvens, så Spasski beslutar sig för att offra kvaliteten.

b5 16. La7 b×c4 17. L×b8 T×b8 18. b×c4

Som vanligt sedan Fischer accepterat ett offer, spelar han nu mycket omsorgsfullt för att få ut en fördel av det.

18. — L×c4 19. Tfd1 Sd7?

Med detta släpper svart det grepp han har i ställningen, även om det är tveksamt om han kan hålla balansen i längden. Vit kan t.ex. försätta med e4 jämte Sd5.

20 Sd5! D×d2 21. S×e7† Kf8 22. T×d2 K×e7 23. T×c4

Efter sin förenklingskombination är nu vit i klar materiell fördel och vinner utan större besvär.

23. — Tb1† 24. Lf1 Sc5 25. Kg2 a5 26. e4 Lal 27. f4 f6

Svart spelade alltså 26. — Lal för att inte få löparen instängd på g7 — ett antikritiskt drag för att tala problemspråk — men det hjälper inte mot vits dominans i centrum.

28. Te2!

Nu hotar nämligen 29. e5 f×e5 30. f×e5 L×e5? 31. T×e5† o.s.v.

28. — Ke6 299. Tec2 Lb2 30. Le2 h5 31. Td2 La3 32. f5! g×f5 33. e×f5† Ke5

Eller 33. — K×f5? 34. T×c5† jämte Ld3†.

34. Tcd4 K×f5 35. Td5† Ke6 36. T×d6† Ke7 37. Tc6 Uppg.

Nr 67 DAMGAMBIT

Spasski Fischer
Nionde matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c5 5. c×d5 S×d5 6. e4 S×c3 7. b×c3 c×d4 8. c×d4 Sc6 9. Lc4 b5(!) 10. Ld3 Lb4† 11. Ld2 L×d2† 12. D×d2 a6 13. a4 0—0 14. Dc3 Lb7 15. a×b5 a×b5 16. 0—0 Db6 17. Tab1 b4 18. Dd2 S×d4 19. S×d4 D×d4 20. T×b4 Dd7 21. De3 Tfd8 22. Tfb1 D×d3 23. D×d3 T×d3 24. T×b7 g5 25. Tb8† T×b8 26. T×b8† Kg7 27. f3 Td2 28. h4 h6 29. h×g5 h×g5 Remi.

Finlandsmästerskapet

Nr 68 SICILIANSKT

I Sarén M. Nykopp

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 Ld7 7. Lb3 g6 8. f3 Lg7 9. Le3 0—0 10. Dd2 Tc8 11. 0—0—0 Se5 12. g4

Efter omvägar har spelet hamnat i drakvariantens Rauser-angrepp. Teorin anser 12. h4 som starkast. Enligt Boleslavski är svarts

bästa svar då 12. — a5! 13. h4 a4! 14. S×a4 L×a4 15. L×a4 Sc4 16. Dd3 Da5 17. Lb3 d5! med starkt motspel. Men svart kan också spela i stil med partifortsättningen med 12. — Sc4 13. Dd3 (starkare är 13. L×c4!) S×e3 14. D×e3 Db6! 15. Dd2 Dc5 16. h5 b5 17. h×g6 h×g6 18. a3 a5 19. g4 a4 och svarts utsikter är säkerligen inte sämre än vits. (Saitsev—Honfi, Venäjän NTS — Ungern 1963.

12. — Sc4 13. Dd3 S×e3 14. D×e3 Da5

I ett parti Westerinen—Tringov, Havanna 1966, kom vit efter 14. — Tc5 15. h4 b5 16. h5 b4 18. h×g6 h×g6 19. Sf5! i avgörande fördel. Endast Honfis dragföljd synes vara tillräckligt energisk.

15. h4 b5 16. h5 b4 17. Sce2 Dc5 18. h×g6 h×g6 19. Dd2 a5

Svarts motspel kommer för sent.

20. Sf5! g×f5 21. g×f5 De5 22. Tdg1 L×f5 23. T×g7! Uppg.

Nätt, men inte pråligt!

Anm. för Tfs av E. Böök

Sverigemästargruppen

Nr 69 DAMINDISKT

Axel Ornstein Ove Kinnmark

1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Dc2 0—0 5. g3 b6 6. Lg2 Lb7 7. 0—0 d5 8. Se5 Sbd7 9. d4 c5 10. S×d7 D×d7 11. d×c5 L×c5 12. Lg5 d×c4 13. Tad1 Dc8 14. L×b7 D×b7 15. L×f6 g×f6 16. Se4 Le7 17. D×c4 Tfd8 18. g4 T×d1 19. T×d1 Tc8 20. Dd4 Td8 21. D×d8† L×d8 22. T×d8† Kg7 23. Sg3 Dc7 24. Sh5† Kh6 25. Tg8 f5 26. Sf6 f×g4 27. S×g4† Kh5 28. Sf6† Kh6 29. Sg4† Kh5 30. Sf6† Kh6 31. e4 Dc1† 32. Kg2 D×b2 33. e5 De2 34. h4 Dc4 35. Tg5 D×h4 36. Tg4 D×g4† 37. S×g4† Kg5 38. Kg3 Kf5 39. f4 Ke4 40. Sh6 b5 41. S×f7 b4 42. Sd6† Kd5 43. Sb5 a5 44. Sc7† Kc4 45. f5 a4 46. f×e6 b3 47. a×b3 a×b3 48. Sb5 uppg.

Nr 70 KUNGSINDISKT

Felix Nordström Dan Hansson

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. Sf3 0—0 6. Le2 e5

Anses vara bättre än 6. — Sbd7 7. e5 d×e5 8. d×e5 Sg4 9. e6 f×e6 10. 0—0 Sc5 11. Lg5 Lf6 12. Dc1 c6 13. L×f6 S×f6 14. b4

7 0—0 Sc6

Eller 7 — Sbd7, varefter vit kan välja mellan 8. d5 a5 9. Sd2 Sc5 10. Dc2 Lh6 11. Sb3 L×c1 12. Ta×c1 Sfd7 och 8. Te1 c6 9. Lf1 Te8 10. d5 c5 11. g3.

8. d5 Se7 9. Se1

Här förekommer också 9. b4, som svart bäst besvarar med 9. — Sh5 10. g3 f5 11. Sg5 Sf6 12. f3 (ej 12. c5 för 12. — h6 13. Se6 L×e6 14. d×e6 f×e4) f4 13. c5 h6 14. Se6 L×e6 15. d×e6 d5.

9. — Sd7 10. Sd3 f5 11. Ld2 Sf6 12. f3 f4 13. c5

Till och med tolfte draget är partiet identiskt med Najdorf—Uhlmann 1956 i Moskva. Najdorf spelade här 13. Tc1 och kom i fördel efter 13. — g5 14. c5 Sg6 15. Sb5 Tf7 16. La5 b6 17. c×b6 a×b6 18. Le1.

13. — g5 14. Tc1 a6 15. Sa4

Svart har med 14. — a6 gått ur vägen för den av Najdorf valda fortsättningen. Den spelplan vit nu väljer är för långsam. I stället kunde han försökt 15. c×d6 för att på 15. — D×d6 fortsätta med 16. Sa4 och på 15. — c×d6 med 16. De1.

15. — b5 16. c×b6 c×b6 17. Db3 b5 18. Sc3 Sg6 19. a4 g4

Svart lämnar damflygeln åt sitt öde och kan göra det, eftersom hans pjäser är mobiliserade för attack mot vits rockadställning.

20. a×b5 g3 21. Tfd1

21. h×g3 f×g3 22. Lg5 går inte för 22. h6 och 21. h3 förlorar efter 21. — Sh5 jämte Dh4 och L×h3.

21. — g×h2† 22. K×h2 Sh5 23. Lf1 Sg3 24. Sf2 Dg5 25. Lc4 Sh4 26. Sa4

26. Tg1 Dh6 eller 26. Sg4 S×f3† 27. g×f3 Dh4† 28. Kg2 L×g4.

26. — S×e4 27. Sg4 L×g4 28. f×g4 D×g4 29. Dh3 Dg3† 30. Kg1 Sf3† 31. Uppg.

Anm. för Tfs av E. Ahman

Nr 71 GRÜNFELD

Rolf Lekander Axel Ornstein

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. c×d5 S×d5 5. e4 S×c3 6. b×c3 Lg7 7. Lc4 e5 8. Se2 Sc6 9. Le3 0—0 10. 0—0 Dc7 11. Tc1 Td8 12. h3

Pachman rekommenderar här 12. f4, som han dock anger ge svart utjämning efter 12. — Lg4 13. f5 g×f5 14. L×f7† Kh8! Textdraget klandras av Pachman såsom tidsödande och han tillmäter svart goda chanser efter 12. — b6 13. f4 e6 14. De1 Lb7. Men för Lekander är 14. De1 inte aggressivt nog!

12. — b6 13. f4 e6 14. g4 Sa5 15. Ld3 f5

Ett typiskt Ornstein-drag, som ställer både motståndaren och honom själv inför svåra problem. Diagonalen a8—h1 skall om möjligt öppnas, även till priset av att den egna kungsställningen försvagas.

16. Sg3 f×e4 17. S×e4 Lb7 18. De2 Tac8 19. Sg5 c×d4 20. L×d4

Efter 20. c×d4 Dd7 står svart utmärkt. 20. S×e6 gick förstås inte för 20. — Dc6.

20. — Dc6

Inte 20. — L×d4† 21. c×d4 D×c1 för 22. D×e6† 21. — Dd7 22. D×e6† D×e6 23. S×e6 Td6 24. f5 ger också vit fördel.

21 Le4

Bättre än 21. D×e6† D×e6 22. S×e6 L×d4† 23. S×d4 Ld5.

21. — L×d4† 22. c×d4 D×c1

23. L×g6!!

Ett dräpdrag! På 23. — h×g6 blir svart matt efter 24. De6† Kh8 25. Df7.

23. — Dc4 24. L×h7† Kf8 25. De5 D×d4† 26. D×d4 T×d4 27. S×e6† Kf7 28. S×d4 Th8 29. Lf5 T×h3 30. Le6† Kg6

Partier från mästartklassen

Nr 72 SICILIANSKT

Juhani Karasalo Ake Stenborg
SK Rockaden Sthlm SK City

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 Sc6

Efter 5. — a6 skulle man komma in i Paulsenvarianten, som trots upprepade dödförklaringar då och då återkommer i spelpraxis.

6. Sdb5 Lb4 7. a3

Huvudvarianten. Äventyrlig men intressant är fortsättningen 7. Lf4 S×e4 8. Sc7† Kf8 9. Df3 d5 10. 0—0—0 (ej S×a8 Sd4 11. Dd3 Df6!) L×c3 11. b×c3 Tb8.

7. — L×c3 8. S×c3 d5 9. e×d5 e×d5 10. Lg5

Ett mindre gott försök att angripa d5. Efter 10. — Le6 11. Df3 skulle vit ha fördel, men svart behöver inte spela Le6. Det bästa är troligen 10. Ld3 med den av Pachman angivna fortsättningen 10. — 0—0 11. 0—0 h6 12. Lf4 d4 13. Se2 Dd5.

10. — 0—0!

Om nu 11. L×f6 D×f6 12. D×d4† Te8† 13. Le2 Sd4, så vinner svart.

11. Le2 Lf5! 12. 0—0 d4 13. L×f6?

Ger svart ytterligare luft under vingarna. 13. Sb1 var bättre.

13. — D×f6 14. Sd5 De5 15. Lf3 Tfd8 16. Te1 Dd6 17. g3

Vit är i förlägenhet om goda drag. 17. De2 hade tills vidare förhindrat Se5

17. — Tac8! 18. Tac1

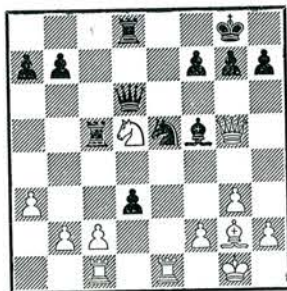
Eller 18. Te2 Se5 19. Lg2 Lg4.

18. — Se5 19. Lg2 d3! 20. Dd2 Tc5 21. Dg5

Segare motstånd bjöd 21. Se3, som kunde besvarats med 21. — Lh3 eller 21. — Lg6.

31. g5 Th4 32. Sf5 Tg4† 33. Kh2 Tg2† 34. Kh3 Te2 35. Sh4† Kg7 36. f5 Le4 37. f6† Kf8 38. g6 Lg2† 39. S×g2 T×e6 40. Kg4 Sc6 41. Kg5. Uppg.

Anm. för Tfs av E. Ahman

21. — T×d5! 22. L×d5 d2!

Ej 22. — D×d5? 23. T×e5.

23. D×d2 Sf3† 24. Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Från mästartklassen

Nr 73 KUNGSINDISKT

Lennart Ljungquist Jönköpings SS Lennart Johansson SK Kristallen

1. d4 Sf6 2. Sf3 g6 3. c4 Lg7 4. Sc3 0—0
5. g3 d6 6. Lg2 c5

En bra spelanläggning, då vit spelat g3 och Lg2. Står den vita löparen däremot på e2 eller d3, brukar det vara bättre att eftersträva e5.

7. d5 Sa6 8. 0—0 Sc7 9. e4 a6 10. a4 b6
11. Te1 Tb8 12. Lf1 Ld7 13. e5

Vit går till aktion, då han inte längre direkt kan förhindra svarts befrielseförsök via b5.

13. — Sfe8

Svart fruktar med rätta fortsättningen 12. — d×e5 13. S×e5 b5 14. S×d7 D×d7 15. a×b5 a×b5 17. Ta7.

14. Lf4 h6?

Om svart inte vill förneka sin egen spelanläggning, så måste han nu spela 13. — b5, på vilket kunde följa t.ex. 14. Dd2 b×c4 15. L×c4 Lg4 jämte Tb4 med ömsesidiga chanser.

15. Ld3 Lg4 16. h4!

Vit hävdar härmed sin terrängövertakt i centrum och på kungsflygeln. Svart har självmant givit sitt motspel på damflygeln till spillo.

16. — Dd7 17. Kg2 e6 18. Dd2 L×f3† 19. K×f3 e×d5 20. c×d5 g5?

Underlättar vits slutattack. Men inte heller 20. — Kh7 21. h5 med hotet e6 kunde rädda partiet. Enda möjligheten, men troligen också den otillräckliga, var att genast spela 20. — d×e5.

21. h×g5 h×g5

22. Th1! f5

22. — De7 23. Lh7† Kh8 24. Dc2

23. e6 De7 24. L×g5 Lf6 25. Th6 Dg7 26. Tah1! L×g5 27. Th8† D×h8 28. T×h8† K×h8 29. D×g5 Sg7 30. Se2!

Med hotet Sf4, varefter vit vinner aningen kvalitet eller bonden f5 med snabbt avgörande. T.ex. 30. — Sce8 31. Sf4 Tf6 32. Sh5 Tf8 33. L×a6 jämte Lb5.

30. — S×d5?

Men ingenting annat duger heller.

31. Dh4† Kg8 32. Lc4 S×e6 33. L×d5 Tbe8 34. Sf4 Kf7 35. Dh7† Kf6 36. L×e6

Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Klass M, grupp 5

Nr 74 UNGERSKT

Hedman

Werle

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Le7 4. d4 e×d4
5. S×d4 d6 6. 0—0 Sf6 7. Sc3 0—0 8. h3
Se5 9. Le2 c6 10. f4 Sg6 11. Kh2 Te8 12.
g4 Lf8 13. Lf3 h6 14. g5

Detta angrepsdrag borde nog ha underbyggts bättre. Men rent teoretiskt torde svart knappast ha något att frukta.

14. — h×g5 15. f5 Se5 16. L×g5 Sfg4†

Denna möjlighet har vit troligen förbi-sett.

17. h×g4 D×g5 18. Kg3 d5!

Svart är redan i det läget att han kan gå till motattack. På 19. e×d5 följer Ld6 och om därpå 20. Se4 så S×g4† etc.

19. Dc1 S×f3 20. K×f3 Df6 21. Dd2
d×e4† 22. S×e4 De5 23. Tael Td8 24.
e3 e5 25. Sg5!

Ett ingalunda ofarligt drag, men svart behåller övertaget. På 12. g5 med hotet Sf6† har svart bl.a. möjligheten c×d4, som tvingar vit att ge tre pjäser för damen.

25. — Dd5† 26. Te4 Td6!

Det enklaste. På 26. — c×d4 vinner 27. Dh2 L×f5 28. Th1! L×e4† 29. Kf2! etc.

27. c4 D×c4 28. Dh2??

Till sist ett avgörande fel. Vit förbiser att tornet står i slag. Men efter t.ex. 28. De2 D×e2† 29. S×e2 b6 står svart på vinst.

28. — D×f1† 29. Uppg.

Anm. för TfS av Allan Werle

PORTISCH SEGRARE I LAS PALMAS

Turneringen i Las Palmas på Kanarie-öarna blev av hög klass med en lång rad av stormästare, bland vilka märktes Portisch och Bent Larsen samt de båda rysarna Smyslov och Bronstein. Segern gick till Portisch, som har imponerat stort i årets tävlingar, före Bent Larsen och Smyslov. Ulf Andersson hävdade sig bra i det rutinerade sällskapet och tog 8 poäng av 15 möjliga.

Portisch slog bl.a. Bent Larsen och från den sjunde rondan var han i ledningen ända till slutet. I den elfte rondan besegrade han Ulf Andersson. Efter denna rond var ställningen för de främsta: Portisch 9½, Larsen 8, Bronstein och Smyslov 7½, Tatai 6½, Gheorghiu 6, Andersson och Benkö 5½.

Bent Larsen gjorde dock en stark slutspurt med vinster mot bl.a. Gheorghiu, Smyslov och Pomar och inför sista rondan var han bara en halvpoäng efter ung-raren. Men i slutronden förlorade han mot Tatai och fick dela andraplatsen med Smyslov, som avancerade starkt i de fyra sista ronderna. Ulf avslutade också bra och tog 2½ poäng i de ronderna.

Slutställningen: Portisch 12, Larsen och Smyslov 11, Bronstein 10, Benkö och Tatai 9, Gheorghiu 8½, Andersson 8, Lehmann 7½, Medina 7, Pomar 6, Menvielle 5½, Viser 5, Huguet 4, Dominguez 3½, Valcarcel 2½.

FRÅGESPALTEN

Vår värderade medarbetare Jan Berglund hann svara signaturen "Greb" på frågan om världsrekordet i antal drag i ett schackparti redan i nr 5 av TfS. Partiet Ristoja — Nykopp, öppna finska mästerskapet 1971, är som Berglund påpekat rekord. Till det resultatet hade även Göran Fridesjö, Luleå och Lennart Andersson, Varberg, kommit, och till nyssnämnda trio har TfS sändt bokbelöningar. Vi tackar även schackvännerna Börje Norén, Josef Almqvist och Olle Tall för intressanta inlägg.

Nordskåne

Tyringemästerskapet

För tredje året i rad vann Åke Westin, Finja SK, det individuella tyringemästerskapet i schack. Därmed erövrade han för alltid Tyringe Fritidsnämnds vackra vandringspris. Tävligen hade samlat tolv deltagare och spelades i sju ronder enligt Monrads system. Westin tog sex poäng och följdes närmast av Gösta Ljungbeck, Hörja SK, fem poäng, Ove Håkansson, Finja SK, 4½ p., samt Sven Mattsson, Finja SK, och Tage Ljungbeck, Hörja SK, med vardera fyra poäng.

Nordskåneserien div I vanns något överraskande av Osby SK på tolv poäng, före favoriten Näsums SK, elva poäng. Trea blev Hässleholms SK II med tio poäng. Nedflyttade blev Markaryds SK II. Individuellt bäste poängplockare blev Bo Hansson, Näsums SK, 7 p., före Nils Hall, Hässleholms SK II, 6 p., samt Rajko Radojevic och Arvid Johansson, båda Osby SK, med vardera 5½ p.

I div II segrade Näsums SK II på nio poäng före Kristianstads SK II på åtta poäng. Individuellt bäste poängplockare blev Lars Larsson, Näsums SK II, 5 p., före Hasse Eriksson, Kristianstads SK II, 4½ p.

Västergötland

Skövdeblitzen anordnades för 20:e gången och vanns av Trollhättan för tredje gången å rad, varmed de tog vandringspriset för alltid. Resultat för de främsta lagen: 1) Trollhättan 36, 2) Lidköping 32, 3) Springaren 32, 4) Tibro 31, 5) Fenix 31. Bordspriserna vanns av Eslo-Vulcan 17½, J. Svenningsson 16, C. Nättorp—Åke Boman 15, G. Stenick 16, S. Falk 18, R. Emterhag 16, A. Lövgren 15½, Åke Jacobsson 15½, Folke Andersson 17, T. Eklundh 18.

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, 136 44 Handen

13015. A. Maksimovskikh
Zagajново (USSR)

Matt i 2 drag

13016. E. A. Wirtanen,
Helsinki (Finland)

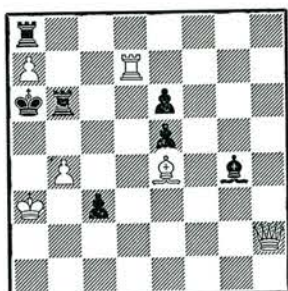
Matt i 2 drag

13017. E. Iwanow
Czestochowa (Polen)

Matt i 2 drag

13018. Joralf Grande,
Overhalla (Norge)

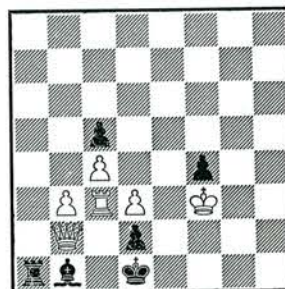
Matt i 3 drag

13019. Jan Hannelius
Kangasala (Finland)

Matt i 3 drag

13020. Rune Asplund,
Dynäs (Sverige)

Matt i 3 drag

13021. P. C. Asbury-Smith,
London (England)

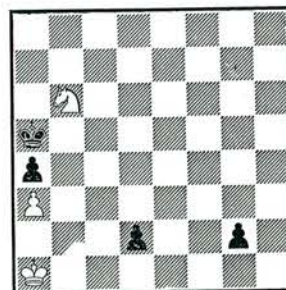
Hjälp-matt i 2 drag
2 lösningar

13022. C. Goumondy,
Paris (Frankrike)

Hjälp-matt i 2 drag
3 lösningar

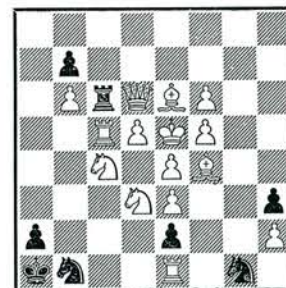
13023. Åke Berggren,
Piteå (Sverige)

Seriehjälp-matt i 6 drag
2 lösningar

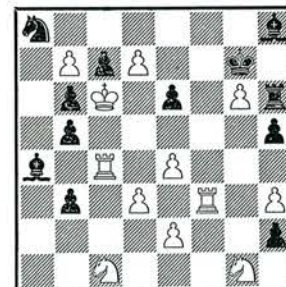
Dom i Tidskrift för Schacks årsturnering för hjälp- och självmatter 1970

12756. 1 pris
Manne Persson

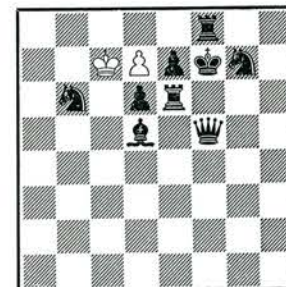
Självmatt i 2 drag
Dragplikt

12710. 2 pris
W. Jörgensen

Självmatt i 3 drag
Maxinummer

12784. 3 pris
Ragnar Nilsson

Hjälp-matt i 3 drag
4 lösningar

Domslutet blev mycket vanskligt eftersom många och mycket likvärdiga problem deltog i 1970 års tävling. Skogbeståndet torde ha minskat i Sverige och Danmark med anledning av allt trä som gått åt till 1:a och 2:a pris. Till 3:e pris skulle jag helst sett att S-förvandlingen skett i vits första drag vilket är tänkbart genom 1. Sh3-g5, d8S. 2. Ke8, S×e6. 3. Sf7, S×g7, men till detta kommer att undvika bil, och det är ju en annan historia.

1 pris: 12756 av M. Persson. Dragplikt med 5 variantförändringar. En fin prestation! 1. Kd4, T×b6/T×d6/T×c5/Tc7/Tc8. 2. D×b6/L×d6/D×c5/D×c7/L×c8, Sf3 matt. Före inl. följer på samma svarta T-drag, 2. S×b6/S×d6/S×c5/T×c7/T×c8.

2 pris: 12710 av W. Jörgensen. Författaren har ofta varierat denna idé, men det gör ju inte prestationen mindre! Svart förvandlar till DTLS och vit till SLTD. 1.

Lösningar till problemen 12964—12975, häfte 1

12964 (Larsen) 1. Db7! Försök: 1. De6? Sf6! 1. Dd5? Lf6! 1. Ld5? Lb3! 1. b3? Kc3! 1. Lb7? e3! 1. La4? b3! Utgår då problemet redan införts i Deut. S-z, IV 1969.

12965 (Hoek) 1. S6h4. Försök: 1. S6e5? Lc6! 1. S6f4? c6! 1. Kb4? c5! Utgår då problemet redan införts i Probleemblad IX—X, 1971.

12966 (Makaronez) 1. Da2 med 4 hot — alltså Fleck-temat. Tc6. 2. Dc4; Td6. 2. Dh2; Tf6. 2. Df2; Tg6. 2. Dd2. Försök: 1. Da1? Td6! 1. c6? T×e5! 1. Db7? Tg6!

d4, h×g1D. 2. d8S, D×g6. 3. S×e6, D×e6; h×g1T. 2. d8L, Tg×g6. 3. Lg5, b×c4; h×g1L. 2. d8T, L×d4. 3. T8×d4, b×c4; h×g1S. 2. d8D, S×e2/S×f3/S×h3. 3. S×e2/e×f3/T×h3, b×c4.

3 pris: 12784 av R. Nilsson. Minorproblem med allförvandling. En aktionsvärd prestation. A) 1. Tg6, d8D. 2. e6, K×d6. 3. Tg8, De7; B) 1. Te8, d×8T. 2. Tf6, Kd8. 3. Ke6, T×e7; C) 1. Sc8, d×c8L. 2. Ke8, L×e6. 3. Df7, Ld7; D) 1. Te5, K×b6. 2. Ke6, Kc7. 3. Tf6, d8S.

1 hed. omn.: 12743 av H. Ternblad. 2 hed. omn.: 12799 av V. Nestorescu. 3 hed. omn.: 12834 av C. Goumondy. Omnämmande: 12708 av M. Persson, 12719 av J. Kricheli, 12745 B av H. Ternblad, 12754 av J. Korponai, 12757 av T. Tikkanen, 12776 av T. Jönsson, 12798 av F. Hoffman.

H. Fröberg
Domare

12967 (Ojanen) 1. c3 med 3 hot — alltså Fleck-tema som differentieras med dragen e3/Sf7/Sh3. 2. Dd4; Se2. 2. D×g5; Sf3. 2. Df4. När svart gör drag som parar samtliga hot framkommer Ojanen-tema, Se6! 2. Sf7; T×h2! 2. D×h2; b×c3. Blivande pristagare? (EK).

12968 (Johansson) 1. La6 med dualmatt efter L×a6. Författaren korrigerar med att ta bort Bg3 och tillsätta svart Bf4. Dragplikt där inl. är ett tempodrag som inte ger förändrade matter. Detta är den enklaste formen av dragplikt. Minst 3 mattförändringar bör det vara om en dragpliktare i våra dagar skall fånga intresset. Uppgiften är dock välgjord och ett litet plus är den tillagda matten efter b5! (red.).

12969 (Speckmann) 1. Lh6 hot 2. Sb3; Kc1. 2. Db1; Ke1. 2. Df1. Försök: 1. Ld4? b3! (Kc1? 2. Sb3; Ke1? 2. Sf3). Lg7 borde stå på f6. Då finns försöken 1. Lb2? Ke1! 1. Lh4? Kc1! Föga originell, men försöken är av visst intresse (red.). Frånsett föregångarefaran tycker jag att författaren har hittat en tilltalande ställning! (CJ).

12970 (Jönsson) 1. D×b7 hot 2. Dd7; Kd6/Ke6. 2. De7, Kd5. 3. Se3; Kc5. 2. Db4, Kd5. 3. Sf4; Ke4. 2. L×g2, Kd3 (Kf5. 3. Dd7/3. Dc8). 3. Da6; Kc4. 2. D×c6. Jönssons favoritidé är ekomatter. De 2 bindningsekomatterna får nog betraktas som originella (red.).

12971 (Hultberg) 1. Se4! Kb1. 2. Sd2. 1. Sd5? Ka2! En klar förbättring till följande miniatyr som fått en onödig förlängning: T. R. Dawson, Problemist 1952: Kg7, Dc3, Sf6, Bb2, d5, e4—Ka1. 4-matt. 1. e5 etc. Symmetriska ställningar med asymmetrisk inl. brukar motiveras av att en extra linje finns på ena sidan om symmetriaxeln. I detta fall är trianglarna a2—g8— a8 och b1—h7—h1 lika stora och då måste inl. motiveras på annat sätt och det är nu Bb2 som bestämmer varför vit måste spela 1. Se4! (red.).

12972 (Hage) 1. De3 hot 2. Df3, Se4. 3. D×e4; Kb7. 2. a8D, K×a8/Kc8. 3. Da7/3. De6; Le7. 2. D×e7. Verkligt förnämlig mattbildsminiatyr (LL).

12973 (Benedeck) Hjälpatt, ej hjälpmatt. A) 1. Tb3, Df7. 2. Tb5, S×b5; 1. Tf3, Sb5. 2. Tf7, D×f7. B) 1. Lc6, Df7. 2. Lb5, S×b5; 1. Ld5, Sb5. 2. Lf7, D×f7. C) 1. Sd6, Df7. 2. Sb5, S×b5; 1. Sd6, Sb5. 2. Sf7, D×f7. Tyvärr bil. i C i både 12973 och -74. 1. Kf4, Dc7/Dh4/Dh2. 2. Kf3, ×c4. Författaren korrigerar genom att tillätta vita bönder på d6 och h6, men det är ingen lyckad korrektion. Problemet värde låg i den eleganta ställningen.

12974 (Benedek) Hjälpatt, ej hjälpmatt. A) 1. Te5, Sd1. 2. Tf5. D×f5; 1. Td3, Df5. 2. Td1, S×d1. B) 1. Le4, Sd1. 2. Lf5, D×f5; 1. Lf3, Df5. 2. Ld1, S×d1. C) 1. Sd6, Sd1. 2. Sf5, D×f5; 1. Sb2, Df5. 2. Sd1, S×d1.

12975 (Larsson) 1. Tb3, Kc8. 2. Td4, Ta1; K×c7. 2. e8D; Kd6. 2. c8D; Ke6. 2. e8L; Ke8. 2. Se5, Ta1. Försök: 1. Tb4? Ke6! En trevlig sak, ganska svårlöst för övrigt! (ES). Pattställningen av den svarta kungen är instruktiv. (AG).

Övriga turneringar:

1:71 1. Hans Grahn, Jönköping, 2. Gösta Berg, Östersund, 3. Evald Bromfält, Älvsjö.

3:54 1. Caspar Carleson, Djursholm, 2. Lennart Johnsson, Örebro.

3:63 1.—2. Bo Adler, Lidingö och Arne Olsson, Malmö.

Avgifter till de svenska turneringarna:

Klass SM och M (anmälan senast 15/9)

	kr. 20:—
Klass 1 (8 partier)	kr. 15:—
Klass 2 (6 partier)	kr. 12:—
Klass 3 (6 partier)	kr. 10:—

I SM-gruppen och M-klassen startar nya turneringar vid månadsskiftet september—oktober, medan i klasserna 1—3 nya grupper startar kontinuerligt, så snart tillräckligt antal spelare anmält sig. Priser: I SM och M penningpriser, i klasserna 1—3 SSKK:s plaketter.

SSKK:s resultatbulletin utkommer i månaderna med jämna nummer och kostar för tiden 1/7 1972—30/6 1973 kr. 5:—.

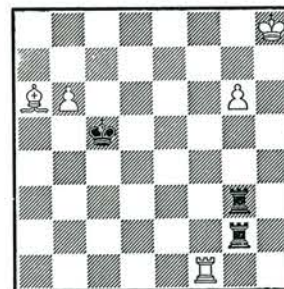
Alla avgifter till postgiro 5 20 52-8, A. E. Axelson, Box 6060, 580 06 Linköping 6.

STUDIER

Red. A. Hildebrand, Uppsala och P. Perkonjoja, Turku

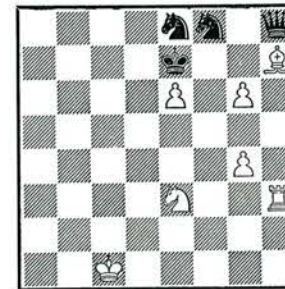
Originalbidrag och lösningar till Pauli Perkonjoja, Stålarinkatu 33 A 5, SF-208 10 TURKU 81. Finland.

1615. G. Kasparjan
Erevan
Original

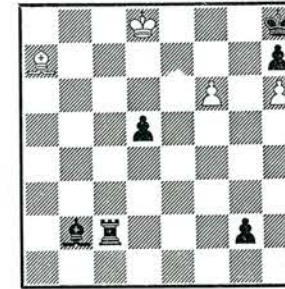
5+4=9 Remi

1616. G. Kasparjan
Erevan
Original

7+4=11 Remi

1617. H. Källström
Göteborg
Original

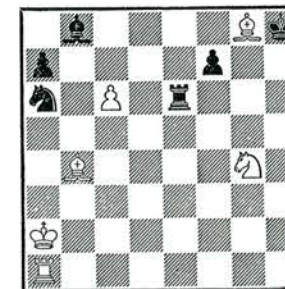
4+6=10 Vinst

1618. H. Källström
Göteborg
Original

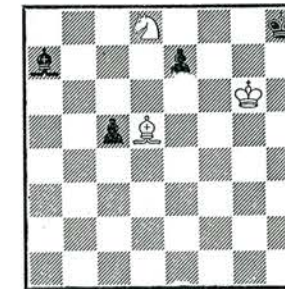
4+4=8 Vinst

1619. J. Ulrichsen
Drammen
Original

6+6=12 Vinst

1620. Al. P. Kuznetsov & V. Nejtadt
Moskva/Barnavl
Original

3+4=7 Vinst

Originalavdelningen kan i dag bjuda på flera glädjeämnen: dels 6 originalalster, av vilka de flesta är av god kvalitet och dels ett par opus av ingen mindre än studiekonstens världsmästare Genrich Kasparjan. Lösningarna till dessa kan verka komplicerade, men är i alla fall korta, något som är ganska ovanligt för Kasparjans studier. Det handlar här i ett fall om patt i det andra om positionell remi genom draguppreppning. De två följande studierna är komponerade av en av vårt lands f. n. främste studieförfattare. Inom kort skall vi publicera resultatet i Sveriges senaste

studiemästerskap, som blivit en stor framgång för Källström. Hans första studie slutar med matt och den andra med pjäsvinst. Konstruktionen i 1618 är sober, men löparparets kamp mot tornet har man sett många gånger förr i praktiskt taget exakt samma form. Ulrichsens studie börjar på ett ganska brutalt sätt, men bjuder sedan på en del icke oövna vändningar som resulterar slutligen i material- och partivinst. Studien 1620 är av enklare slag och har en ganska forcerad lösning. Lösningarna skall vara insända senast 1 oktober.

Korr.-schack

S. S. K. K.

CUP 70 Semifinalomgången avslutades under juli månad. Från de olika grupperna går följande till finalen, en mästar-klassgrupp, som startar den 1 september 1972:

Grupp 101 1. Magne Malmberg, Gävle, 2. B. Bäckström, Hagfors.

Grupp 102 1. Antonio Gil, Ljungby, 2. Knut Johansson, Ludvika.

Grupp 103 1. Roland Åkesson, Märsta, 2.—3. Elof Wikström, Älvsbyn, och Lennart Eriksson, Surahammar.

Grupp 104 1. Ingemar Zerpe, Norrköping, 2.—3. Kurt Andersson, Sollentuna och Mats Jonsson, Stockholm.

Grupp 105 1. S. O. Ark, Säffle, 2.—3. Erik G. Svensson, Uddevalla, och Björn Tornefjell, Norrköping.

OMSLAGSDIAGRAMMET

Årets USA-mästerskap gällde samtidigt som zonturnering, och de två bästa av de 14 deltagarna skulle gå vidare till interzonturneringen. Resultatet blev att Byrne, Kavalek och Reshevsky delade segern med 9 poäng (av 13) och de får nu spela isär om de två platserna i VM-kvalet. Närmast placerade sig Evans 8½ och Benkö 8 poäng. Omslagsdiagrammet är från partiet Kaufmann—Kavalek, och det gick till så här:

1. c4 e5 2. Sc3 d6 3. Sf3 Lg4 4. d4 Sd7 5. e3 Sf6 6. Le2 c6 7. h3 Lh5 8. d×e5?

Kavalek rekommenderar i Schach-Echo 8. g4 Lg6 9. Sd2.

8. — d×e5 9. 0—0 e4 10. Sd2 Lg6 11. b3 Dc7 12. Dc2 De5 13. Td1 Ld6 14. Sf1 0—0 15. Lb2 De7 16. Td2 Se5 17. Td1

Vi har redan kommit fram till diagramställningen. Kaufmann har tydligen inte alls räknat med det våldsamma angrepp som Kavalek förberett.

17. — Sf3†! 18. g×f3 e×f3 19. Ld3 De6!

Kombinationens fina poäng. Det hotar D×h3 jämte matt på g2.

20. Sg3

Vit klarar sig inte heller med 20. Sh2 D×h3 21. S×f3 Dg4† 22. Kf1 D×f3.

20. — D×h3 21. Lf1 Dh6 22. Ld3

Eller 22. Dc1 Sg4.

22. — Sg4 23. Sce4 Dh3 24. Uppg.

Lösningar till studierna 1607—1609 i Tfs 4/1972

1607 (Ericsson) Kh8, Bg6-Kh1, Lf8, Ba7. Remi. 1. Kg8 Lh6 2. Kh7 Lf8 3. Kg8 La3 4. Kf7 Lb2 5. Ke6 Kg2 (Också i varianten 5. — a5 6. Kd5 a4 7. Kc4 a3 8. Kb3 hinner kungen ifatt bonden. 6. Kd5 Kf3 7. Kc4 Ke4 8. Kb5 Kf5 9. Ka6 Ld4 10. g7 L×g7 11. K×a7 remi. En liten studie i Réti's stil. Vit Kung vinner två tempi för att komma inom a-bondens kvadrat.

Lösare	Tidigare poängantal	1607	1608	1609	S:a
Christer Jonsson	17	3	3	3	26
Mats Jonsson	9	3	3	0	15
Edvin Karlsson	14	3	3	3	23
Ulf Nyberg	13	3	3	0	19
Tord Sjödin	6	—	—	—	6
Erik Svedberg	14	3	3	3	23

1608 (Hannelius) Kd5, Lf5, Sc2, Bc4, f6-Kb8, La2, a7, Bb5, b6, c3, f7. Vinst. 1. Sb4 (1. Kc6? Lb1! 1. — L×c4† 2. Kc6 med två varianter, varav den första kan betraktas som den viktigaste: 2. — c2 3. Sa6† Ka8 4. Le4! (Men inte 4. L×c2? för 4. — Lb8 5. K×b6 La7† 6. K — Ld4 remi.) 4. — Ld3! 5. Lg2! Lf1 6. Lh1 och svart kan inte parera maten. Eller 2. — Ka8 3. Le4! Kb8 4. Kd7 Le6† 5. Kd8 Lc8 6. Sc6† Kb7 7. S×a7† (även 7. Se7† Ka6 8. K×c8 tycks räcka till vinst) 7. — K×a7 8. K×c8 Ka6 9. Kd7 b4 10. Lc2 Kb5 11. Lb3† och vit vinner.

1609 (Brieger) Kh7, Ta3, Lb1, e7-Kh5, Tc4, f3, Ba5, f5, g4. Vinst. 1. La2 Tff4 (Det bästa. Tc4 kan inte fly, och på 1. — T×a3 följer 2. L×c4 g3 3. Le2† med matt.) 2. L×c4 (Det här slaget måste göras omedelbart. Om t. ex. 2. Kg7? så 2. —, Tfe4 3. L×c4 T×e7† med remi.) 2. — T×c4 (I en materiellt remibetonad ställning börjar vit manövrera skickligt och uppnår slutligen en fin matt.) 3. Ta1! (Förhindrar befrielseförsöket 3. —, g3 4. Th1† Kg4 5. Th4† med T-vinst, varför svart bör nöja sig med 3. —, Tc3, men då följer 4. T×a5! Om svart torn stod ännu på c4, hade svart kunnat rädda sig genom 4. —, g3. Till svarts olycka strandar detta drag på 5. Ta4! med snabb matt.) 4. — Tf3 en parad, som har dock en ödesdiger nackdel: 5. Ta6 g3 6. Th6† Kg4 7. Th4! En behaglig studie, fast avbytet i 2:a draget stör något helhetsintrycket.

ETT TACK TIL PRISMA

Jag vill tacka Prismas förlagschef Bertil Hökby för hans rättframma svar i det öppna brevet i Tfs 5/1972. En olycka händer lätt och att det här rör sig om en sådan är uppenbart. Speciellt glädjande är att förlagschefen inte är behäftad med schackspelarnas "yrkessjukdom" — bortförklaringar. Samtidigt vill jag passa på att säga att Prisma onekligen är det förlag som under åren gett de svenska schackvännerna den värdefullaste schacklitteraturen.

A. Hildebrand

Utländsk schacklitteratur

NYHETER!

SCHACK-INFORMATOR. Del XIII (=1972:1) väntas in omkr. 1 sept. 31.50

Schwarz, Das klassische Damengambit III. (Tarrasch-Verteid.; Wiener, Moskauer & Duras Varianten) Hamburg 1972. 197 sid. Hellingneband. 41.00

SPORTVERLAG — Berlin aviserar följande intressanta nyheter. Alla i vackra hellingneband med skyddsomslag. Inom parentes anges av förlaget meddelade preliminära utgivningstider. Priserna med förbehåll för smärre justeringar genom ändrat förlagspris. — Noterar gärna förhandsorder!

Moderne Theorie der Schacheröffnungen

Taimanow, Damengambit bis Holländisch. 2. Aufl. (1973) 23.00

Taimanow, Nimzowitsch-Indisch bis Katalanisch. 2. Aufl. (Okt. 1972) 27.20

Lehrbuch der Schachendspiele

I. Von Awerbach. (Techn. Endspiele, Bauern-, Springer-, Läuferendspiele, Läufer gegen Springer) (November 1972) 24.10

II. Von Awerbach. (Turm und Damenendspiele) (September 1972) 24.10

Lehrbuch der Schachstrategie

I. Von Koblenz. (November 1972) 24.10

II. Von Kotow. (1973) 24.10

Lehrbuch der Schachtaktik

I. Von Kotow. (September 1972) 21.90

II. Von Koblenz. (Oktober 1972) 26.70

Golz & Keres, Schönheit der Kombination. (November 1972) 20.70

Porto och moms tillkommer — Se även min annons i nr 5

UNO LINDE

Box 14002

400 20 GÖTEBORG 14

FÖRENINGSLIDARE!

Tillsä till säsongstarten att alla medlemmar också är Tfs-prenumeranter. SSF-anslutna erhåller andra halvåret 1972 — nr 6 — 10 med allt om VM-match, schackolympiad etc för 13 kr! (övriga, som därmed blir medl. i Tfs Kamratförbund, betalar 15).

Inbetala till postgiro 60 46 34-6.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Box 7123 402 32 Göteborg 7

Beställ

INFORMATOR XIII

före 1 september. Boken är attraktiv och det kan bli lång väntetid om Du inte är ute i god tid.

Boken väntas komma ut i månadsskiftet sept.—okt.

Pris inkl. moms & porto 35:—

JAN BERGLUND

Ålgatan 7, 133 00 Saltsjöbaden

Pg. 76 03 63-2

Boken om Ulf Anderssons största seger

GÖTEBORG 1971

kommer snart att bli en raritet.

Hela upplagan är 450 exemplar.

De som beställer boken under tiden 20/9—20/10 får Tfs olympiska nr. 1937 (Kr. 5:—) eller 5 olika schacktidskrifter (ange vilket som önskas) utan extra kostnad.

Pris inkl. moms och porto Kr. 18:50.

Inbetalning till A. Hildebrand

Postgiro 57 61 99-4

— — —

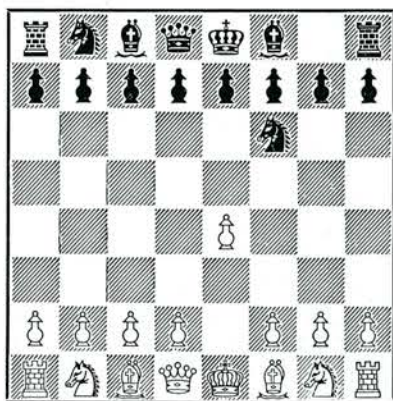
Nyutkommen på svenska:

Neustadt: ANTAGEN DAMGAMBIT

del III inkl. moms Kr. 10:—

Dr M. EUWE

SPELÖPPNINGSTEORI

N:r 9

HALVÖPPNA SPEL II

SICILIANSKT

**Aljehins försvar, Skandinaviskt
Nimzowitschs försvar, Jugoslaviskt**

Av Euwe på svenska finns dessutom i nytryck, reviderade till teorins nuv. ståndpunkt

Band 10 Spanskt parti 13:40 exkl. moms

Band 11 Italienskt, Skotskt m.m. 13:40 exkl. moms

Band 12 Kungsgambit, Wienerparti m.m. 17:00 exkl. moms

Finns i alla välsorterade bokaffärer (från 15/9) eller direkt från

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016 20063 Malmö 22 — Postgiro 63 19 45-3 — Bankgiro 312-7958

Telefon 040/15 45 03, 45 26 10